

HADSEREG ÉS FEGYVEREK 1956

A Zrínyi Média a hős eleink emléke előtti tisztelgés jegyében – a nándorfehérvári diadal 555., valamint az 1956-os forradalom és szabadságharc 55. évfordulója alkalmából – új könyveket jelentetett meg.

Az egyik – a Hadsereg és fegyverek 1956 című kötet – Horváth Miklós hadtörténész és Kovács Vilmos ezredes, a Hadtörténelmi Intézet és Múzeum parancsnoka, közös alkotása. A legújabb kutatások során feltárt, és ebben a kötetben először publikált források alapján az olvasó megismerheti a Magyar Néphadsereg korabeli fontosabb feladatait és belső konfliktusait, a karhatalmi célú alkalmazás intézményrendszerét, a hadsereg és más erőszakszervezetek közötti „munkamegosztás” jellemzőit, a szovjet csapatok magyarországi bevetésével kapcsolatos döntések körülményeit, illetve a felkelő-szabadságharcos és más fegyveres csoportok, valamint a nemzetőrség tevékenységének fontosabb mozzanatait.

A kötet egyik legfőbb újdonsága, hogy egyedülálló módon és mélységben mutatja be a forradalom és szabadságharc során alkalmazott fegyverzetet és a fontosabb hadtechnikai eszközöket.

(A Hadsereg és fegyverek 1956 című kötet online is „fellapozható” a honvedelem.hu digitális könyvtárából.)

Ára: 4500 Ft

NÁNDORFEHÉRVÁRTÓL A CORVIN KÖZIG

A Zrínyi Média magyar nyelvű kötete hazánk EU-elnöksége alkalmából angol nyelvű változatban (From the Noon Bell to the Lads of Pest – A déli harangszótól a pesti srácokig) már megjelent. Az új kiadás is méltán számít az olvasó megkülönböztetett figyelmére. Íme, bizonyosságul egy kis kedvcsináló a könyv előszava alapján.

A magyar történelemben vetett hitünk nélkül nem lehet megérteni, hogy az egész Európát megvédő Magyarország a Duna-parti Nándorfehérváron 1456-ban, majd éppen ötszáz évvel később, 1956-ban egy másik Duna-parti városban, Budapesten, hogyan hozott áldozatot egy emberibb világért.

1456-ban – akkor már fél évezrede a kontinens szerves részeként – hazánk hősiessen védte meg Nándorfehérvárnál Európát a szultán hatalmas seregével szemben. Ötszáz évvel ezután, 1956 őszén a magyarok egy elnyomó és brutális kommunista rezsim ellen fogtak fegyvert. Ezúttal a győzelem esélye nélkül küzdve vették fel a harcot „a pesti srácok” Budapest utcáin a forradalom eltiprására érkező szovjet csapatokkal...

(A kötet magyar nyelvű változata is letölthető a honvedelem.hu digitális könyvtárából.)

Ára: 3000 Ft

Könyveink teljes választéka megvásárolható a Zrínyi Média terjesztési csoportjánál, munkanapokon 8–15.30-ig. Cím: 1087 Budapest, Kerepesi út 29/B
Győr Edina – mobil: +3630-578-1048, tel.: 459-5373. E-mail: gyoredina@armedia.hu
Románi Cynthia – mobil: +3630-633-0619, tel.: 459-5319. E-mail: cinti@armedia.hu

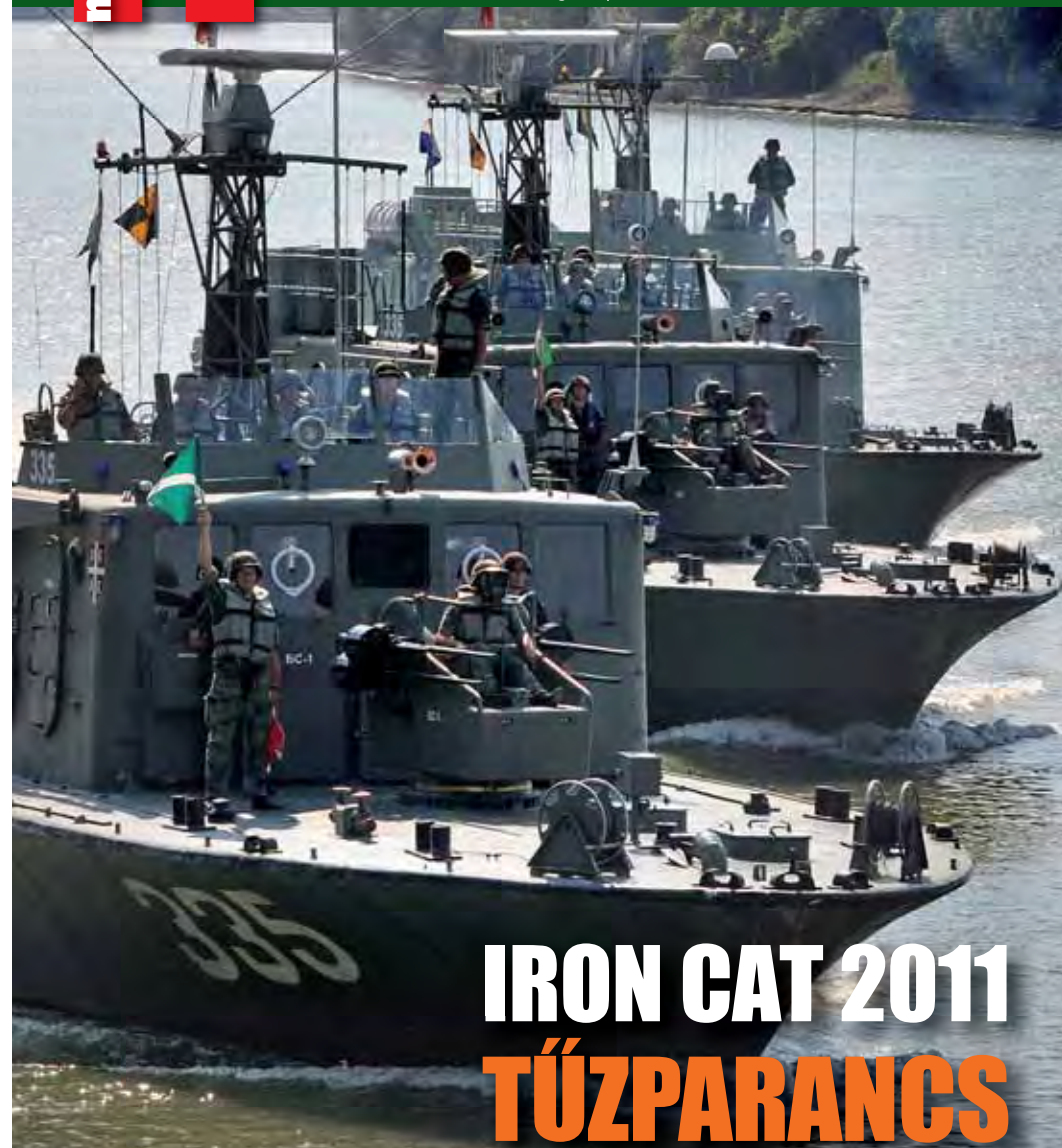
ELSŐ KÉZBŐL A HADERŐRŐL!

magyar

HONVÉD

www.honvedelem.hu

A Honvédelmi Minisztérium magazinja – 2011. november XXII. évf. 11. szám – 390 Ft

IRON CAT 2011 TŰZPARANCS

Kőbe vésve, bronzba öntve EMLÉKOSZLOP A VADÁSZOKNAK

Az egykor önálló, ám 1905 óta Győrhez tartozó Révfaluban, a helyi szegényházat alapító Kálóczy Mihályról (1741–1786) elnevezett téren, a Mosoni-Duna (vagy a helyiek által inkább kedvelt nevén: Kis-Duna) bal partján, a töltés védelmében szépen gondozott park területén. A Széchenyi István Egyetemre néző oldalon finom vonalú, fehér emlékoszlop emelkedik ki a zöldből – az egykori Osztrák–Magyar Monarchia hadseregének részét képező győri 11. vadászszázalaj emlékoszlopa, amelynek mérete tekintélyt, formája nyugalmat és méltóságot sugároz.

Tervezője a kiváló építész és városrendező, a győri születésű Weichinger Károly (1893–1982) volt. A talapzatot képező rusztikus kőkocka peremén olvasható húsz helységnév arról árulkodik, hogy az 1813-ban alapított 11. vadászszázalaj katonái a Nagy Háború (1914–1918) számos jelentős hadszínterén megfordultak. A tűzkeresztségen 1914 augusztusában estek át Galiciában: erre utalnak Potoczek, Debina és Iwangerod települések nevei. A harcok súlyosságát mutatja, hogy az esztendő végére az alakulat tisztikarának háromnegyede elesett vagy megsebesült. A következő év elején a Kárpátok hágóit védték, májusban pedig már Gorlicénél rohamoztak. Az olasz hadüzenet után a Pó-alföld fölött másfél ezer méter magasan emelkedő Hétközség-fennsík központjába, Asiagóba érkeztek, majd jött a közel másfél éves pokol, a Doberdo: Nova Vas falucska emlékművén a győri polgárok által küldött üzenet – „Sorsotok a miénk marad” – nekik is szól. 1918 nyarán a Piave folyó – ott található a Papadopoli-sziget, melynek neve szintén felkerült a talapzatra – a százalaj hősi halált halt katonái miatt is kapta a „véres” jelzöt.

1928 nyarán az emlékműbizottság élére Mocsáry Jenő ezredes (1874–1948) került, a tizenegyesek első világháborús parancsnoka, az a tiszt, akivel a vadászok végigszenveték a négy évet. Az ő kérésére döntött úgy a polgármesteri hivatal, hogy a Kálóczy téren állít emlékművet az alakulatnak. Felvetődött az is, hogy a teret a 11-es vadászokról nevezik el, de ez végül nem valósult meg. Szintén Mocsáry szorgalmazta, hogy ötven fenyőfa őrizze az oszlopot, végül ő mondhatta el 1933. június 5-én az avatásbeszédét – József királyi herceg (1872–1962), a Piavenél harcoló 6. hadsereg parancsnoka társaságában. Az ünnepségről szóló korabeli tudósítás a következő mondattal zárult: „Az emlékoszlop évszázadokon át tanít bennünket a magyar rögrét vívott küzdelem hősiességére.”

– A tizenegyesek emlékművét 2010 elején újították fel; e munka során került vissza a nemesen egyszerű, szépen megkomponált oszlopra annak eredeti díszé, a bronzból készült kürt, a vadászok hagyományos jelképe. Erről tudunk kell, hogy rekonstrukció – melyet képek alapján Lebő Ferenc győri szobrászművész készített el –, az eredeti ugyanis az idők folyamán eltűnt – tudtuk meg Tóth Vilmos történésztől.

28

A SZÓKE TISZA NEM LÁTOTT MÉG ILYET TITELNÉLI MAGYAR FLOTTILLÁSOK SZERB HADIHAJÓ TATJÁN – „VENDÉGLÖVÉSZETEN”? EZ MÁR CSAK ÍGY LESZ. VÍZI LŐTÉR HÍJÁN MI JÁRUNK ÁT TITELBE, A SZERB KOLLÉGÁK PEDIG JÖNNEK MAJD HOZZÁNK NULLAPONTI SZÁRAZFÖLDI LÖVÉSZETRE.

14 Kabul felett, határ menti járőrben, az Élet képi továbbá az afgán és a magyar pilótákat.

38 A Gerecse hegység festői tájain a tatari lövészászlóalj katonái „kirándultak” egyet...

50 A katonai hagyományok vérbeli őrzője „élvővé” teszi számunkra a múltat.

A MAGYAR HONVÉD MAGAZIN KÖVETKEZŐ SZÁMA 2011. DECEMBER 9-ÉN JELENIK MEG.

Emlékoszlop a vadászoknak 1

TRADÍCIÓ

A hazaszeretet iskolája 4
Nemzedékek kézfogása 8
Törvény a közszolgálat egyeteméről 9
Koronaőrök ünnepe 10

NAGYVILÁG

Vészhelyzet! 14

SEREGSZEMLE

Kiválasztottak 18
Novemberben történt 20
Ne a víz legyen az úr! 24
Tűzparancs 28
Tábori Posta 31
Veszélyzóna 35
Biztosítás — biztonság 38

HADITECHNIKA

Kaliber 40

HÁTORSZÁG

Asszonyok fegyverben (2.) 44
Hadseregépítők 48
Nem csak a ruha teszi az embert 50
Szoboravató és számháború 54
Tíz éve a honvédelemért 55
A bajtársiasság jegyében 56
A hősök temetője 57
Kívívták az elismerést 60
Hazámat szolgálom 64

Kedves Olvasóink!

Magazinunkat mostantól megváltozott tartalommal, de változatlanul az önök igényeit figyelembe véve kívánjuk megjelentetni. Reméljük, a katonáélet hétköznapjairól, vagy akár a protokolláris, ünnepi eseményekről immár nagyobb terjedelemben közölt híreink is számíthatnak megítélő figyelmükre.

A Honvédelmi Minisztérium magazinja XXII. évfolyam 2011. 11. szám

Kiadja a Zrínyi Média HM Kommunikációs Kft.

Felelős kiadó:

TÓTH LÁSZLÓ ügyvezető

Nyomtatás:

HM Térképészeti Közhatalmi Nonprofit Kft.

Felelős vezető:

NÉMETH LÁSZLÓ ügyvezető

Kiadói főszerkesztő:

ZSALÁKÓ ISTVÁN

Szerkesztőség: 1087 Budapest, Kerepesi út 29/B Postacím: 1440 Budapest, Pf. 22 Tel.: 459-5315, HM: 27-913 fax: 459-5351

Email: magyarhonved@armedia.hu

Szerkesztőség-vezető:

TÖRÖS ISTVÁN

Szerkesztők:

SZABÓ BÉLA, M. TÓTH GYÖRGY, TRAUTMANN BALÁZS, FEITH LÁSZLÓ

Olvasószerkesztő:

GYÖRI LÁSZLÓ

Képszerkesztő:

RÁCZ TÜNDE

Fotók:

FILM- ÉS FOTÓSTÚDIÓ

Tervezőszerkesztő:

GRÓF ISTVÁN

E HAVI MAGAZINUNKAT

M. TÓTH GYÖRGY SZERKESZTETTE

Borítófotó: Rácz Tünde

ISSN: 0865-6932

Lapunk az Európai Katonai Sajtótársaság (European Military Press Association) tagja

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlapüzletéget (1008 Bp. VIII., Orczy tér 1.), előfizethető valamennyi postán, kézbesítőknel, e-mailen: hirlap-elofizetes@posta.hu, faxon: 303-3440.

További információ:

06-80-444-444

AMA MAGYARORSZÁGI NYÁRUTÓN, 1941-BEN, TIZENNEGY ÉVES KAMASZOK TÉRTEK BE SZÁZÁVAL AZ ÚJONNAN MEGNYITOTT HADAPRÓDISKOLÁKBA. HÉT ÉVTIZED MÚLTÁN PEDIG, A SZÉP ÜNNEPRE INVITÁLT EGYKORI HADAPRÓDOK EMLÉKEZNI TÉRTEK BÉ SORJÁBAN A ZRÍNYI MIKLÓS NEMZETVÉDELMI EGYETEM DÍSZTERMÉBE. EMLÉKEZZÜNK VELÜK EGYÜTT MI IS...

A HAZASZERETET ISKOLA LÁJA

A tudósító nem tehet mást, enged a két emberöltővel ezelőtti események sodrásának, és felüli történelmünk nem oly rég írt lapjait. Az erdélyi író, Székely János – a marosvásárhelyi magyar királyi „Csaba királyfi” honvéd gyorsfegyvernemi hadapródiskola egykori huszámövendéke – kötetébe lapoz bele például (A nyugati hadtest – Kriterion Kiadó, 1979), amely az 1944 nyarán nyugat felé elindított hadapródiskolásokról szól, önéletrajzi adalékokkal.

„Lusta, lágy gyermek voltam, szétszórt figyelmű, ábrándos, tehetetlen. Örökös káoszban éltam, örökös időzavarban. A kiképzés gyötrelmei középette egyszer csak arra ébredtem, hogy mindent idejében megoldok, mindig a soron következő feladatra összpontosítok, semmitől meg-

nem hökölök, le nem török. Arra eszméltem, hogy amire bárki más képes, arra képes vagyok én is, amit ember el tud viselni, azt én is elviselem. Tartásnak mondják ezt katonanyelven. Ezt a tartást tanultam meg én az iskolában. Kaphattam volna-e hasznosabb utravalókat bárkitől?”
Aligha. „Válaszképp” a kortárs, Gál Attila nyugállományú ezredes – amikor a megemlékezést a honvédelmi tárccal közösen szervező Honvéd Hagományörző Egyesület elnöksége nevében növendéktársaihoz szól – Székelyt idézte. „Az iskolától tartásom, belső autonómiám, szemlelemi képességeim felismerését kaptam.”

– Iskolánk, az egykori pécsi m. kir. „Zrínyi Miklós” honvéd gyalogsági hadapródiskola nekünk is azokat a maradandó tulajdonságokat adta, amelyekről Székely

János oly szépen írt. Parancsnokaink, képzőink, tanáraink és pályatársaink közül sokan már nem lehetnek itt, mert voltak, akik a hazáért áldozták életüket, vagy a háború utáni üldözöttesek áldozatai lettek. Voltak, akikre hadifogság várt, voltak, akiknek új hazát kellett keresniük, és voltak, akiknek itthon internálótábor és börtön jutott osztályrészül. De mindannyiunkban megmaradt a hadapródiskolások tartása, mindaz, amire neveltek bennünket, a hazaszeretet, a kötelelesség, az áldozatkészség, a bajtársiasság, a bátorság, a becsületesség. Köszönet érte...

Mi, a kései generáció tagjai pedig azért mondhatunk köszönetet, hogy ők, az egykori hadapródiskolások életútjukkal adnak példát nekünk. Íme, egy történet, hozzá egy kis „felvezető”. Nemeskürty Ist-

Hadapródok ünnepe

LÁJA

ván: Mi végre vagyok a világon című önéletrajzi ihletésű interjúkötetében olvasom:

„Eszembe jut, hogy amikor 1990 nyarán fölavattuk Zrínyi Miklós szobrát a pécsi katonaiskola – ami most orvosi egyetem – épületében, engem kértek meg a beszéd elmondására. Megérkezésemkor az ott várakozók között hirtelen felismertem a két évvel alattam járt Boross Pétert, aki elküldte magát, hogy fiúk, kezdhettek, megérkezett Nemeskürty növendék úr.” Nos, a hetven esztendő alkalmából megtartott „összevont ünnepi állománygyűlés” illusztris vendégeinek egyike dr. Boross Péter, egykori miniszterelnök volt.

– Nemeskürty István fölöttem járt, de ő a m. kir. „Zrínyi Miklós” pécsi honvéd középiskolai nevelőintézetbe, az utolsó

„Csaba királyfi” hadapródjai tanulmányozzák a 39M Csaba felderítő páncélgépkocsit

Marosvásárhelyi hadapródjelvény

Gál Attila nyugállományú ezredes, a Hohe elnökségének tagja, az 1942-ben készült felvételen elsőéves pécsi növendékként

telmében már ország-világ előtt folytatódott a katonai fejlesztés, így a megreformált tisztképzés is. Ami a korosztályunkat illeti, azt is figyelembe kell venni, hogy apáink a trianoni trauma áldozatai voltak, otthon mindig erről hallottunk, s még kisgyermekek voltunk, amikor a bécsi döntések alapján országrészek kerültek vissza hozzánk. A mi fiatal lelkületünkben rendkívüli módon elmélyítettek a magyarságtudatot, a hazaszeretetet, a bajtársiasságot, a feyelmet. Ez a lelki közösség 1945 után, a legnehezebb időkben is összetartott bennünket, és összetart bennünket mind a mai napig.

Apropó, bledi konferencia. Bled város, amely egykor a Monarchia jelentős garnizonja volt, ma Szlovéniában található. Az egyezmény megkötésekor viszont Jugoszlávia települései között kellett számon tartani. Idézzünk most Halmosy Dénes Nemzetközi szerződés, 1918–1945 című kötetéből. „Hivatalos jelentés a kisantant államok (Csehszlovákia, Jugoszlávia és Románia – M. T. Gy.) bledi konferenciájáról – 1938. augusztus.

A kisantant Állandó Tanácsa megelégedéssel állapította meg, hogy a Magyarország feladott tárgyalások lehetővé tették olyan megállapodások megkötését, amely a Magyarország és a kisantant közötti mindenemű erőszakos eszköz alkalmazásáról való lemondást és a három állam részéről Magyarország fegyverkezési egyenjogúságának elismerését tartalmazza.”

Ismeretes, hogy akkoriban rendkívüli idők jártak. Ausztria és Csehszlovákia „megszűntével” közvetlen szomszédunk lett Németország, „szomszédunk” lett a második világháború. Magyarországon javában zajlott az 1938 márciusában – tehát hónapokkal a bledi egyezmény aláírása előtt – meghirdetett „győri program”, azaz a Huba elnevezésű hadfejlesztési terv végrehajtása. Így tehát a trianoni diktátum katonai korlátozásainak megszüntése, illetve a haderő nagyarányú fejlesztése okán óhatatlanul szükségessé vált a honvédség tisztii létszámának növelése. A katonai vezetés elképzelése szerint, vitéz dálnokfalvi Bartha Károly honvédelmi miniszter elő-

Pécsi hadaprődiskolai érettségi bizonyítvány 1944-ből

képeztessenek. Nem azért szakadt meg ez a hagyomány 1918 után, mert Magyarország ezt szerette volna, hanem azért, mert a Párizs melletti Versailles Nagy Trianon palotájában 1920. június 4-én aláírták egy békediktátumot, amely egyetlenegyi tisztiképző intézetet engedélyezett Magyarországra számára, a Ludovika Akadémiát, évfolyamonként száz fővel. De úgy gondolták a magyar társadalomban, hogy a Trianonban történeteket meg kell változtatni. Ehhez a szándékhoz, a hagyományok folytatásához hozzátartoztak a hadaprődiskolák is. A

A m. kir. „Gábor Áron” honvéd tüzérségi hadaprődiskola Nagyváradon

Aranyos Irmuskának egykor milliányi csókot küldtek Pécsről

terjesztésére, a kormányzó „legfelsőbb elhatározásait” követően felállították a honvéd hadaprődiskolákat.

Szakály Sándor, a neves hadtörténész az ünnepség egyik szószólójaként adott mindehhez részletes korrajzot.

– Amikor elhatároztam, hogy tudományos kutatásaim során a két világháború közötti magyar királyság honvédségének katonai felső vezetésével, tisztiképzésének történetével foglalkozom, mindenekelőtt arra a kérdésre kerestem a választ, hogy miért és hogyan alakult a magyar társadalomban a hazához való hűség, a hazaszeretet, amelyet mindazokba is beleplántáltak, akik többek között 1941–1945-ben az ismételt létrehozott öt működő hadaprődiskola növendékei lettek. 1897-ben született egy törvény, amely kimondta: a Ludovika Akadémia egészítették ki két hadaprődiskolával. Nagyváradon lovasok és gyalogosok, Pécsen pedig gyalogosok

EGY HIVATALOS IRAT, MELYEK KELTSÉSE: 1941. MÁJUS 27.

„4020. M. E.-1941.

A m. kir. minisztérium a honvédelemről szóló 1939 : II. t.-c. 141. §-a (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

1. §.

(1) A m. kir. honvédség és a m. kir. csendőrség hivatásos katonaiállománya részére a tisztiképzés és nevelés az állam által fenntartott m. kir. honvéd akadémiák és m. kir. honvéd hadaprődiskolák feladata...

3. §.

(3) A honvéd hadaprődiskolák első évfolyamába magyar honos, erkölcsileg kifogástalan, testben-lélekben ép és egészséges oly ifjak vehetők fel, akik a honvédtiszti pályát élethivatásuknak választják, valamely hazai nyilvános középiskola negyedik osztályát elvégezték, tizennegyedik életévüket betöltötték, de tizenhatodik életévüket nem lépték túl...

(5) A hadaprődiskolák ötödik évfolyamainak növendékei a honvédséghez önként jelentkező karpaszományosként besoroztatnak...

(9) A hadaprődiskolák növendékei az ötödik évfolyam sikeres elvégzése után a hivatásos tisztii állományban való felvétel mellett – ha erre egyébként alkalmasak – zászlóssá avattatnak.”

magyar királyi Honvédelmi Minisztérium nevelésügyi és képzőintézetekkel foglalkozó 9. osztályán születtek meg a konkrét elképzelések a régi hagyományokra épülő, de az egykori négy helyett immáron öt évfolyamos hadaprődiskolák létrehozására, amelyekben a negyedik évfolyam érettséget ad, és az ötödik évfolyam után a tisztjelölteket zászlóssá avatják majd. 1944. november 15-én zászlóssá avatták a legfelsőbb évfolyamot, majd 1945 márciusában is sor került még egy avatásra. A világháborút követő években voltak, akiknek kettőtört az életük, mert szent volt számukra az eskü, a haza. Voltak, akiket elítéltek, voltak, akik internálótáborokba kerültek, és voltak, akik részt

TELJES KÖRŰ HIVATALOS TÁJÉKOZTATÓ, 1941-BŐL

„A hadaprődiskolák.

1. A m. kir. „Rákóczi Ferenc” honvéd gyalogsági hadaprődiskola: Sopron.
2. A m. kir. „Zrínyi Miklós” honvéd gyalogsági hadaprődiskola: Pécs.
3. A m. kir. „Csaba királyfi” honvéd gyorsfegyvernemi hadaprődiskola: Mórsvásárhely. Itt gépkocsizó gyalogos, kerékpáros, lovas és páncélos, továbbá gépkocsizó és fogatolt vonat fegyvernemek zászlóssáinak kiképzése történik.
4. A m. kir. „Gábor Áron” honvéd tüzérségi hadaprődiskola, Nagyvárad.
5. A m. kir. „...” honvéd repülő hadaprődiskola: ideiglenesen Budapesten (II., Hidegkúti út 23.)
6. A m. kir. „Görgye Arthur” honvéd műszaki hadaprődiskola: Budapest (II., Hidegkúti út 23.)”

(A repülő-hadaprődiskola felévi működés után megszűnt. Növendékei más hadaprődiskolákban folytatták tanulmányaikat – M. T. Gy.)

egyáltalán nem protokolláris mozzanatot. Történt ugyanis, hogy zúgó vastapost aratott Simicskó István – a honvédelmi tárca parlamenti államtitkára – egyik, bezzéde kellős közepén tett kijelentése: „Az elmúlt években felszámolták a katonai

szakképzőket, kollégiumokat. A honvédelmi vezetés most úgy döntött, hogy Debrecenben jövőre ismételten beindul a tizenéves gyerekek katonai oktatása. Ezzel is a régi hagyományokat követjük, a mai magyar tisztképzés érdekében.”

vettek 1956 forradalmi eseményeiben. És voltak, akik életüket adták azért, hogy most, hetven év múltán is emelt fővel ünnepezhessünk, emlékezhessünk, mert megmaradtak annak, amiben hittek, magyar királyi honvédtisztek.

A tudósító végül hadd idézzem fel egy

„Zrínyi Miklós” növendékei menetben

Ünnepelő elnökség. Jobbról prof. dr. Szakály Sándor, dr. Boross Péter, Kóczán Árpád, Gál Attila és Bőjthe Tamás, a Hohe főtitkára.

Nos, akik szívből jövő elismerésüknek vastapssal adtak hangot, hetven esztendővel ezelőtt éppenséggel tizenévesen tértek be hadaprődiskolájukba. Az államtitkár erről szövege mondta: „Az önk családjában is bizonyára megbeszéltek, mit is várnak el egy iskolától. És a szülőknek végül dönteniük is kellett. Jól döntöttek, hogy önk hadaprődök lettek. Hadd kérjem önöket arra, hogy hadapródi hitüket, szellemiségüket sugározzák a társadalom, az ifjabb generáció felé. Értékeink védelmében, a hazafias nevelésben ugyanis fontos mérce az önk tartása.”

Díszalbum a Ludovikáról

NEMZEDÉKEK KÉZFOGVÁSA

A LUDOVIKA AKADÉMIA MÉLTÓ TÖRTÉNELMI, HADTÖRTÉNETI, IRODALMI FOGALATA AZ A MÍVES KÖTET, AMELYET NEMRÉG A ZRÍNYI MIKLÓS NEMZETVÉDELMI EGYETEM DÍSZTERMÉBEN MUTATTAK BE AZ OLVASÓ-KÖZÖNSÉGNEK. A LUDOVIKA CÍMŰ KÖNYV A HONVÉDELMI VEZETÉS TÁMOGATÁSÁVAL, A RÉGI BAJTÁRSÁK ÖNZETLEN SEGÍTSÉGÉVEL ÉS A ZRÍNYI MÉDIA GONDOZÁSÁBAN LÁTOTT NAPVILÁGOT.

A Ludovika – a múlt és a jelen könyve. Minden sorából sugárik a legfelsőbb szintű katonai képzés-oktatás egykori fellegvárának jelmondata: „A hazáért mindhalálig!” Lapjain meg-elevenedik a csaknem két évszázadnyi nemes és küzdelmes tanintézeti törtéria. Maga az akadémia – fogalom. Honvéd alma materként az erkölcsös és alapos tudás bástyája. Hallgatóiról, a ludovikásokról szóló könyvet bemutatni ezért is illő ünnep. Katona- és olvasóünnep.

Schmitt Pál köztársasági elnök is eképpen fogalmazott előszavában: a magyarok számára a katona mindig az erőt, a biztonságot, a hazát jelentette, az összetartozás és a közös célok megtestesítője volt. A magyar családok számára ma is élő örökség, hogy a haza szolgálata nemes és fenséges feladat, különleges tisztesség. „Miként az öreg fából új hajtás sarjad, úgy éledtek újra a ludovikás ha-

gyományok...” A Honvéd Vezérkar főnöke, Benkő Tibor vezérezredes, a másik előszó írója arra emlékeztetett, hogy a magyar katonai hagyomány a kiváló, hazájukért minden áldozatot meghozni kész katonák gazdag tárháza. Olyan hősök, tudósok, bátor hazafiak, korok és évszázadok katonái, akik bátortalan, ösztönöznek, büszkeséget adnak nekünk. Napjainkban, a magyar katonai örökség szellemiségéhez visszatérve, új alapokra helyezzük a haza védelme leteleményeseinek, a magyar tisztikar leendő tagjainak képzését...

Amint azt a klasszikus hadbíbeléslektől tudjuk: egy sereg erejét elsősorban

nem a létszáma, a technikája adja, hanem a szellemisége. Ehhez immár van Ludovika Zászlóaljunk, s most már lapozgathatjuk ludovikás „bibliánkat” is. Mind-

A szerzőpáros jobbról: Siposné prof. dr. Kecskeméthy Klára és Bánffyiné Kalavszky Györgyi.

erről – miután tolmácsolta Hende Csaba honvédelmi miniszter üdvözlését – Szarka Gábor, a HM kabinetfőnöke szólt a könyvbemutató. Mint mondta: a Ludovika történelem. Aki ezt a könyvet átlapozza, láthatja: a Ludovika olyan hagyomány, amit érdemes követnünk. Olyan képzőintézmény volt, amely csak egyetlen szempontot tartott szem előtt: az emberi minőséget, amely olyan ére nyekből állt össze, mint a köteleltségjeljesítés, a megbízhatóság, a felelősségvállalás, a tisztesség és a becsület – és mindenekelőtt a haza szolgálata. Ezért is ildomos, hogy a következők honvéd nemzedékek ismerjék a Ludovika eszményeit, és a saját életüket is ezen eszmények határozzák meg...

Milyen lehetett az az intézmény, amelyet Ludovika Akadémia néven ismerünk? Rangját, patináját azok a hősök is erősítették, akik a képzőintézet szellemiségét nagyszerű haditettekben mutatták föl. Ezt is megörökíti az emlékkönyv, ettől is gyönyörű, egyszerűen szak-szerű. A hadtörténelmi műveket, levéltári és emlékgyűjteményeket, törvényeket, szabályzatokat, értesítőket, cikkeket, fényképeket és más forrásokat bőségesen felhasználó díszkötet históriás hitelességét Szakály Sándor, a korszak szakértőjeként is ismert hadtörténész, egyetemi tanár lektori munkássága szavatolja. Garanciát jelent a honvédséghez kötődő szerzőpáros is: Siposné prof. dr. Kecskeméthy Klára ezredes, az egyetem rek-

torának oktatási helyettese, Bánffyiné Kalavszky Györgyi pedig a Hadtörténelmi Intézet és Múzeum muzeológusa. Ő például pályakezdőként, a fotótárban dolgozva, egy pince mélyén bukkant rá édesapja ludovikás fényképeire.

A Ludovika-album bemutatója a helytállás, a hősiesség egykori vitézeinek ünnepe. Azok ünnepe, akik még mindig katonás tartással állnak a ma ifjú ludovikásai elé, egy kis múltidézésre.

Ilyen ludovikás tiszt ma is a 93 esztendő nyugállományú ezredes, Damó Elemér. „A laktanyaudvar volt a gyerekszobám – tekintett vissza múltba –, a Szentendrán kapott alapképzés után utázhadnaggyá avattak. Aztán az akadémia katedrájára állhattam. Micsoda boldogság volt! Amint az is, amikor országárszeink visszatértek. Én a kassai bevonuláson is részt vehettem. S amikor eltiportak bennünket a második világhéges után, akkor sem tudtak megtörni. Képeségeinket kénytelenek voltak elismerni, a szak tudásunkra szorultak... De amire fölesküdtünk – megtartottuk. A ludovikás szellem végigkísérte életünket; az adott szellemi szentsége, a bátorság, a kitartás, a bajtársiasság... Az örök magyar katonai erények. Erre figyeljenek, fiatal barátaim!”

Damó Elemér múltidézése közben azt a saját vérével megpecsételt nemzetiszín szalagot is felmutatta, amit még katonatiszt édesapjától kapott s.öriz. Mindhalálig.

TÖRVÉNY A KÖZSZOLGÁLAT EGYETEMÉRŐL

Elfogadta az Országgyűlés a 2012. január elsején létrejövő Nemzeti Közzszolgálati Egyetem (NKE) finanszírozásáról, szervezetéről, működéséről, valamint a közzszolgálati, rendészeti és katonai felsőoktatásról is szóló törvényjavaslatot.

A jogszabály szerint a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, a Rendőrtisztí Főiskola és a Budapesti Corvinus Egyetemből kiváló Közzszolgálat-tudományi Kar általános jogutódjaként létrejövő közzszolgálati egyetem fenntartói jogait – a fenntartói testület útján – a közzszolgálat-fejlesztésért, a honvédelemért, valamint a rendészert felelős tárca vezetőik közösen gyakorolják.

A testület egyebek mellett törvényességi ellenőrzést gyakorol az egyetem felett, kiírja a rektori pályázatot, és dönt az egyetem államilag támogatott és költségterítéses képzéseire felvehető hallgatók létszámának szakonkénti megosztásáról. A honvédtiszt alapképzést illetően, többek között az is feltétel, hogy a hallgató vállalja a honvédtiszt-jelölti szolgálati viszony létesítését és fenntartását a honvédtiszt alapképzés idejére. A honvédtiszt alapképzésben részt vevő hallgatói jogviszonya különleges jogrendben, valamint a katasztrófák megelőzése érdekében elrendelt közreműködés idején szünetelhet.

A paragrafusok alapján a hallgató köteles a beiratkozás előtt fogadalmat tenni, tanulmányi feladatainak ellátása során pedig tartózkodnia kell a politikai tevékenységtől, így az egyetemen, annak kollégiumában, valamint a gyakorlat teljesítésének helyén politikai szervezeti képviselőjeként vagy megbízottjaként politikai véleményt nem nyilváníthat, más politikai véleményét nem befolyásolhatja. Rögzíti a jogszabály azt is, hogy a közalkalmazott oktató, tudományos kutató és tanár a munkahelyén pártpolitikai mentes magatartást köteles tanúsítani.

Végül említjük meg, hogy a jogelőd intézményeknél alkalmazottak foglalkoztatási jogviszonya, ahogyan a hallgatók jogviszonya is, folyamatos lesz.

(Forrás: MTI)

Rekvizitumok – közszemlére

KORONAŐRÖK ÜNNEPE

A MAGYAR KIRÁLYI KORONAŐRSÉG TÍZ „ÉLŐ LEGENDÁJA” 1991 SZEPTEMBERÉBEN HOZTA LÉTRE A MAGYAR KORONAŐRÖK EGYESÜLETÉT. A BUDAI VÁRBAN, AZ ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR DÍSZTERMÉBEN A KÖZELMÚLTBAN TISZTELGŐ FŐHAJTÁSSAL EMLÉKEZTEK A KORONÁZÁSI JELVÉNYEK ÉS A SZENT JOBB MINDENKORI ŐRZŐIRE, AZ EGYESÜLET ELTELT HÚSZ ESZTENDEJÉRE.

Néhai Vitéz József koronaőr főhadnagy – a Szent Korona me nekítésében 1944 végén, 1945 tavaszán részt vett koronaőr törzsőrmes ter – a rendszerváltás után határozta el, hogy néhánymagával hosszú évtizedek után feléleszti a magyar királyi Koronaőrség hagyományait.

– Lehetetlen vállalkozásként indult az egyesület megeremtése – fogalmazott a jubileumi ünnepségen Woth Imre, a Ma-

gyar Koronaőrök Egyesületének elnöke. – Minden ajtó zárva maradt e nemes hagyományt folytatni akarók előtt, kivált amiatt, hogy eleinte a magyar Koronaőrség újbóli felállításáról lett volna szó.

Végül Horváth Lajos és dr. Perjés Gábor MDF-es országgyűlési képviselők javaslatai hoztak újabb fordulatot a két évtizeddel ezelőtti történetben. Az egykori koronaőrök immár a honatyaék el-képzései szerint láttak hozzá ismét egy,

a magyar koronaőrség történelmi és ka-tonai hagyományainak ápolására szer-veződő egyesület megalakításához. Míg-nem elérkeztek a „hivatalos pillanatok” is: pecsét került az alapító okiratra, és a Fővárosi Bíróságon 1991. szeptember 19-én bejegyezték az egyesületet.

– Az egykori koronaőröket elbocsa-tották munkahelyeikről, pusztán csak azért, mert őrizték a Szent Koronát – osztotta meg gondolatait a Magyar Hon-

Az alapítók felelős szolgálata a Nemzeti Múzeumban: 1996 júniusában történelmünkben először ekkor voltak egyszerre egy helyen közszemlére bocsátva a koronázási jelvények és a Szent Jobb.

véd olvasóival majd’ húsz esztendeje Vitéz József.

– Letartóztatásokra is sor került. Erre a sorsra jutottam én is. Hála Istennek, a kommunista rendszer elmúlt. Így vált lehetővé, hogy létrehozzuk a Magyar Koronaőrök Egyesületét, amelynek célja a Koronaőrség hagyományainak ápo-lása, szellemi és tárgyi dokumentuma-inak gyűjtése, feldolgozása és őrzése.

Az alapítók elszántsága mindenképp kellett ahhoz, hogy az egykori koro-naőrök emléke előtt méltán tisztelegjen az utókor, a háború utáni meghurcolta-tásokat rehabilitáció, rendfokozatukban történő posztumusz előléptetés köves-se. Az egyesület következetes, a reha-bilitációt illetően is tántoríthatatlan volt. A történelmi hűség kedvéért hozzászem, hogy bankói Pajtás Ernő ezredest, a ma-gyar királyi Koronaőrség utolsó pa-rancsnokát 1993. augusztus 20-án álla-mi kezdeményezésre nevezték ki posz-tumusz vezérőrnaggyá. Az egyesület

történetében a tradí-ciók felelevenítésének is külön fejezete van. E fejezet lapjain ol-vasható, hogy a Had-történelmi Intézet és Múzeum segítségével sikerült felkutatni a

koronaőrség 1909-ben rendszeresített – jeles eseményeken adott díszőségükön ma is látható – egyenruhájának szabázmintáit. Az is e röpke két évtized külön epizódja, hogy az öltözetek, a csiz-mák újbóli elkészítése csak társadal-mi szervezetek, magánszemélyek ado-mányaiból valósulhatott meg. De az ala-pítás évében, az augusztusi budapesti Szent István Bazilikánál tartott Szent Jobb körmenet élén már ott lehetett négy, tradicionális egyenruhában díszelő egyesületi koronaőr. Ehelyütt kell meg-jegyezmem, hogy a magyar királyi Ko-ronaőrség kötelességei közé tartozott a Szent Jobb oltalmazása éppúgy, mint a Szent Korona és drágaságainak őrzése.

– A koronaőr-díszegyenruha rend-szeresítésének centenáriuma nem is olyan régen ünnepeltük – mondta Hen-nel Sándor, a Magyar Honvédség 86. Szolnok Helikopterbázisának Mi–8-as és Mi–17-es helikoptereit repülő száza-dosa, aki a legutóbbi tisztújításig az egyesület alelnöke volt. – Mondhatnám, a milleniumi ünnepségsorozat „termékeként” maradt fenn az általunk is viselt díszegyenruha.

Nos, a szép egyenruhához szem-et gyönyörködtető fegyverzet jár. Közülük is igazi mestermű a jó kezű csiszárok készítette ví-bárd. Annak is kivált a pengéje, amelynek két eredeti darabját egy magánszemély ajándékozta az egyesületnek e jeles ünnep al-kalmából.

Ami azt illeti, a koronaőrök egyesületének jubileuma szem-látomást az adományok átadá-sának jó alkalma volt. Történt ugyanis, hogy egy vállalkozó ne-vében bejelentették: a tulajdo-nában lévő eredeti korona-őrszabályt bármely jeles egye-sületi esemény esetén rendelkezésre bocsátja. De ezzel a nagy-lelkű felajánlások sora nem ért véget: az ünnepség résztvevői láthatták-hallhatták, amint az Ember Fia Alapítvány, illetve az alapítványhoz kötődő egykori

úszóolimpikon, dr. Hargitay András ne-vében átadtak egy acélkazettát, benne a korona őrzésére szolgáló páncéltérlem három pár kulcsával, valamint egy bi-zonyos, 1929. november 21-ei keltezésű, restaurált irattal, rajta két koronaőr méltóság és a miniszterelnök viaszpecsét-jével, meg a kazetta kulcsocskájával.

A rekvizitumokat e sorok írójának „felkérésére” együtt szemrevételezte a hadtörténész, Ságvári György, valamint az egyesület elnöke, Woth Imre.

– Egy évvel ezelőtt épp a Szent István Bazilikában voltunk, amikor egy fiatal-ember megszólított bennünket, hogy szolgálna egy kis meglepetéssel, s egy zsákból azonmód előhúzott két víbárd-pengét, mondván, hogy alkalomadtán azokat nekünk adományozza – foglalta össze a nem mindennapi történet kez-detét az egyesület elnöke. Jobban mon-dva, a történet kezdete egy szentgotthár-di református lelkési ház padlása volt, ahol ráleltek e két víbárdpengére.

– Igen, arrafelé volt a koronázási jel-

Ádám Barna koronaőr ezredes, a Honvéd Koronaőrség parancsnoka az utódok nevében tett hitet a nemes szolgálat folytatása mellett.

vények menekítési útvonala – mondta a haditörténész –, elképzelhető, hogy a pengék esetleg épp a szállítmányból kerültek idegen kézbe.

– Vagy ahogy a fiatalember mesélte, édesapja a koronázási jelvényeket menekítő koronaőrökkel egy időben volt Kőszegen, a Károlyi laktanyában, ahonnan egy éjszaka a koronaőrök a front közeledténél hírére oly hirtelen távoztak, hogy esetleg e kevésbé fontosnak tartott fegyvereket hátrahagyták – fűz kiegészítést az eddigiekhez Woth Imre.

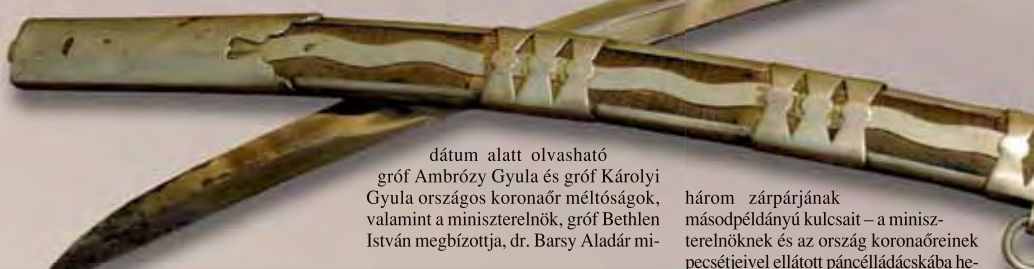
– Mindenre a pengék eredetiek – állapítja meg Ságvári György –, erre utal az aranyozásuk, erre utalnak a semmi képp sem utánozható, hamisítható korrózió évszázados nyomai. A pengék rajzolata teljes mértékig megfelel a korabeli szervi határozványnak, jól látható rajtuk például a magyar középcímer, alatta a Szent István-rend rajzolata. Azt tudni le-

het, hogy ezeket a fegyvereket akkoriban a neves udvari szállító, a Pacholek család műhelyeiben készítették. Na és a szablya meg az acéldoboz? Azoknak mi az előéletük?

– A szablya megjárta a hazai műgyűjtői kört – hangzott az elnöki válasz –, míg nem egyikük, az e relikviát rendelkezésünkre bocsátó Horváth István, pénztárcáját nem kímélve, restauráltatta. A pengéje csodával határos módon épségben megmaradt, sőt a sors különös kegye folytán a fegyver egyetlen alkotóeleme sem hiányzott a restauráció előtt. Na és az acélkazetta! Dr. Hargitay András és barátai úgy gondolták, hogy ez a belüli aranyozás, igen jó minőségű acélból készült évszázados kazetta, meg történelmünk benne fellelt apró darabkái bennünket illetnek, és ünnepünk alkalmából ezeket át is adták egyesületünknek. Az időközben ugyancsak önzetlen felajánlás alapján restaurált iraton a

niszteri tanácsos aláírása. Sajnos, eledig nem tudunk rájönni arra, hogy a dátum miért éppen 1929. november 21.

A tudósító nem hagyhatta ennyiben a dolgot... A nyomok eleinte a Magyar Nemzeti Bank 1929. novemberi elnökségi feljegyzéséhez vezettek. Ugyanis a régi idők országgyűlési dokumentumai szerint a „felsőház 8. ülésén, 1927. május hó 27-én, pénteken” jó Ambrózy uram, ki a koronaőr méltóságok doyenje volt akkoriban, az országgyűlésben interpellálni méltóztatott a miniszterelnököt, tegyen rendet a koronaőrök szabályai körül. Gróf Bethlen István megfogadta az intelmet, s rá egy évre törvényt született a Szent Korona és drágaságainak őrzéséről. Ebben pedig áll egy szakasz: „16. §. A páncélkamara

dátum alatt olvasható gróf Ambrózy Gyula és gróf Károlyi Gyula országos koronaőr méltóságok, valamint a miniszterelnök, gróf Bethlen István megbízottja, dr. Barsy Aladár mi-

három zárpárjának másodpéldányú kulcsait – a miniszterelnöknek és az országos koronaőröknek és az országos koronaőrök pecsétjeivel ellátott páncélláda csukájába helyeztetten – a m. kir. központi állampénztár páncéltárolmának és célra kijelölt páncélszekrényében kell tartani.

A lepecsételt páncélláda csuka kulcsa, valamint a páncélláda csukát tartalmazó állampénztári páncélszekrény egyik kulcsa – ennek másodpéldányával együtt – a miniszterelnököt, az állampénztári páncélszekrény másik két zárának eredeti és másodpéldányú kulcsai pedig az országos koronaőrökéi illetik meg.”

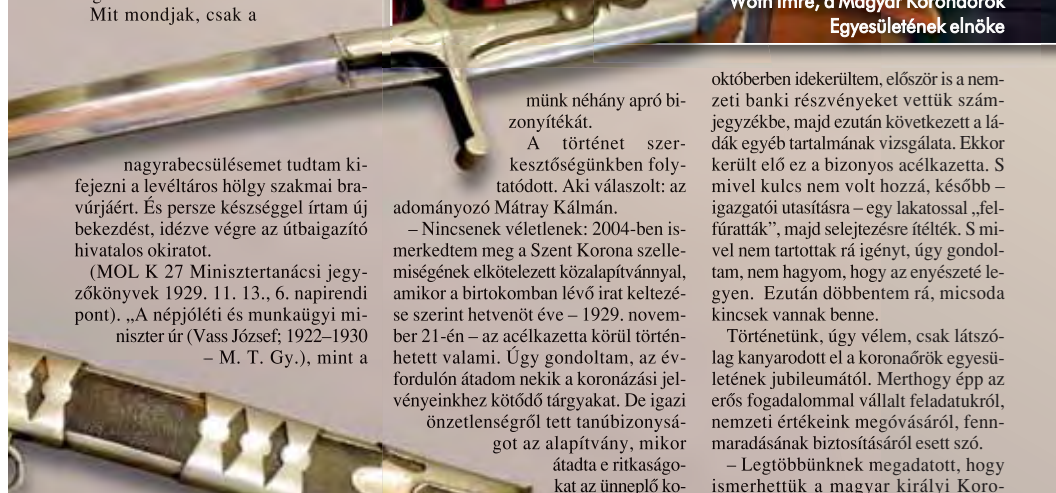
Nos, azt tudjuk, hogy frott történelmünknek a koronaőrésről szóló becses dokumentumai jórészt megsemmisültek. A koronaőrök egyesületének tagjai, mint arról már szó volt, két évtizede tesznek eleget alapító okiratban rögzített fogadalmuknak – a fennmaradt rekvizitumokat felkutatták, megőrzik, és méltó helyen közszemlére teszik. De ha a dokumentumunk nincs frott nyoma...
A kedves olvasót hadd avassam meg egy váratlan fordulatba. A három pont ugyan-

Közös ünnep a „fegyvertársakkal”, a Történelmi Vitézi Rend és a Templomos Lovagrend – Krisztus Szegény Katonái képviselőivel.

is azt jelzi, hogy meg kellett állnom az iménti gondolatmenet folytatásával, miszerint éppenséggel a nemzeti banki dokumentumok levéltári iratfolyómétereinek átolvastása után sem bukkant elő a várva várt magyarázat, s úgy tűnt, ama dátum mégis magyarázat nélkül marad. De! A Magyar Országos Levéltár Bécsi kapu téri részlegéből Klettner Csilla levéltáros egyszer csak felhívott...

– Jó hírrel szolgálhatok: egy miniszterelnökségi jegyzőkönyv épp az ön kérdésére ad választ. Küldöm önnek a szöveg elektronikus változatát... Mit mondjak, csak a

Woth Imre, a Magyar Koronaőrök Egyesületének elnöke

nagyrabecslésemet tudtam kifejezni a levéltáros hölgy szakmai bravúráért. És persze készséggel írtam új bekezdést, idézve végre az útbagazító hivatalos okiratot.

(MOL K 27 Minisztertanácsai jegyzőkönyvek 1929. 11. 13., 6. napirendi pont). „A népjóléti és munkaügyi miniszter úr (Vass József; 1922–1930 – M. T. Gy.), mint a

miniszterelnök úr (gróf Bethlen István, 1921–1931 – M. T. Gy.) helyettesítője, előadja, hogy a Szent Korona és a hozzátartozó drágaságok gondviseléséről szóló 1928. évi XXV. t.c. 7. paragrafusának utolsó két bekezdése értelmében a Szent Korona és a hozzátartozó drágaságokon kívül a páncélkamarában elhelyezett többi tárgyak feltárolandók és ennek megtörténte után azok a tárgyak, amelyek eddig feleslegesen álltak koronaőri gondozás alatt, más helyen lesznek elhelyezendők...
...a fent említett leltározás folyó évi november 21-én délelőtt 10 órakor fog eszközöltetni...”

Ha egyszer egy üzlet beindul! Az acélkazetta és fellelésének történetéhez is sikerült még egy új lapot nyitnom. Történt, hogy 2004-ben az Ember Fia Közalapítványnak adományozták történel-

münk néhány apró bizonyítékát.

A történet szerkesztőségünkben folytatódott. Aki választott: az adományozó Mátray Kálmán.

– Nincsenek véletlenek: 2004-ben ismerkedtem meg a Szent Korona szellemiségének elkötelezett közalapítvánnyal, amikor a birtokomban lévő irat keltezésé szerint hetvenöt éve – 1929. november 21-én – az acélkazetta körül történetelt valami. Úgy gondoltam, az évfordulón átadom nekik a koronázási jelvényeinkhez kötődő tárgyakat. De igazi önzetlenségről tett tanúbizonyságot az alapítvány, mikor átadta e ritkaságokat az ünnepelő koronaőr egyesületnek. Az acélkazetta történetéhez elmesélnék önnek egy-két dolgot. A Pénzüntzeti Központ-

ban épp hogy csak elkezdtem dolgozni, amikor a Magyar Nemzeti Bank második világháború során Ausztria területére elhurcolt, majd hozzánk vissza szállított anyagai kellett felmérnünk. Érdeklődése után megkérdeztem a volt főnökömet, a ma 92 éves Román Istvánt. E-mailen írta meg nekem, hogy pontos adatai szerint a nemzeti bank részvényeit és egyéb anyagainak tartalmazó ládákat Szenes István MNB-igazgató, ő maga és Kóbor Jánosné tolmács közreműködésével Linzből kamionokkal szállították haza. A szállítmány 1967. október 28-án került központunk trezorjába. A ládákat először 1968. szeptember 13-án bontották fel. Mikor tehát

októberben idekerültem, először is a nemzeti banki részvényeket vettük számszámjegyzékbe, majd ezután következett a ládák egyéb tartalmának vizsgálata. Ekkor került elő ez a bizonyos acélkazetta. S mivel kulcs nem volt hozzá, később – igazgatói utasításra – egy lakatossal „felgurították”, majd selejtezésre ítélték. S mivel nem tartották rá igényt, úgy gondoltam, nem hagyom, hogy az enyészete legyen. Ezután döbbsentem rá, micsoda kincsek vannak benne.

Történetünk, úgy vélem, csak látszólag kanyarodott el a koronaőrök egyesületének jubileumától. Merthogy épp az erős fogadalommal vállalt feladatunkról, nemzeti értékeink megővéséről, fennmaradásának biztosításáról esett szó.

– Legtöbbünknek megadott, hogy ismerhettük a magyar királyi Koronaőrök nagy öregjeit, Vitéz Józsefet, Kollát Ferencet, Göndör Sándort, Vaszari Józsefet – mondta Woth Imre. – Megtanulhattuk tőlük a Szent Korona és őrzőinek történetét, a haza, a felelősséget szolgáló iránti feltétlen elkötelezettséget, a bajtársak tisztelét.

Azután elérkezett a felemelő pillanat: a kormányzati törekvéseknek megfelelően, 2011-ben felállt a Honvéd Koronaőrök, 2011-ben felállt a Honvéd Koronaőrök. Az ifjú katonák felkészítésében mi is részt vehettünk, s igyekeztünk is továbbadni a koronaőri értéket. Az Országgházban, mondhatni a jogfolytonosság okán is, ott lehettünk a honvéd koronaőrök eskütelénél. Egyesületünk ezzel elvégezte alapításakor tett vállalását, hiszen – ahogy azt Vitéz József végakarataiban kívánta – a honvédség átvette szent jelvényeink oltalmazását. Immár hagyományörző koronaőröknek neveznek bennünket, még ha azt egy kicsit nehéz is nekünk kimondani...

VÉSZHELYZET!

KABUL NEM CSUPÁN AFGANISZTÁN FŐVÁROSA, HANEM AZ EGYIK LEGFONTOSABB KIKÉPZŐ KÖZPONT IS. S PERSZE AZT SE FELEDJÜK EL, HOGY AZ ISAF PARANCSNOKSÁGA IS ITT TALÁLHATÓ. DE HOGY MÉG SKÓT DUDAKONCERT IS HALLHATÓ A NAGYVÁROSBAN, A BAGHLAN AVENUE-N, AZ MÁR EGY IGAZI VARÁZSLATNAK KÖSZÖNHETŐ...

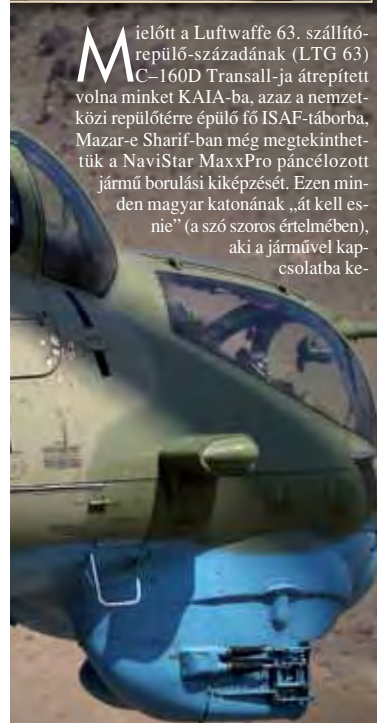
A hegyek, a por és a remény országa (2.)

Eligazítás a borulási gyakorlat előtt

Mielőtt a Luftwaffe 63. szállító-repülő-századának (LTG 63) C-160D Transall-ja átrepített volna minket KAIA-ba, azaz a nemzeti repülőtérre épülő fő ISAF-táborba, Mazar-e Sharif-ban még megtekinthetjük a NaviStar MaxxPro páncélozott jármű borulási kiképzését. Ezen minden magyar katonának „át kell esnie” (a szó szoros értelmében), aki a járművel kapcsolatba ke-

A biztonsági kamerarendszer mindent lát, ami belül történik

rülhet – akár mint a járművel dolgozó, akár mint utas. Az elméleti képzés után jöhetett az izgalmasabb és látványosabb rész, a gyakorlati képzés. Ehhez egy hosszategyely körül teljesen átforgatható oktatókabint használunk, melyet bármilyen szögben be lehet állítani, így szimulálva a felborult jármű helyzetét. Az igazi járművet tökéletesen imitáló kabin belülről kamerázott és számos mikrofon közvetíti a bent elhangzottakat. Erre nemcsak az elméletben tanult gyakorlati ellenőrzése miatt van szükség, hanem a biztonság miatt is. Szerencsére nagyon ritka az „éles” helyzet, amikor a piros vészleállító gombot kell használnia a kamerák képeit figyelő kezelőnek. Kíntről érdekes volt megfigyelni, ahogy a magyar katonák magabiztos mosolyát letörölte az első egy-két átfordulás. S hozzá kell tenni, a kiképzők hajlamosak improvizált robbanótesteket vagy aknákat elszórni a kabin körül. Ezeket is illik észrevenni kiszállás előtt, hiszen

gyakori, hogy a robbantások helyén egy második robbanás vár a túlélőkre.

KABUL, A KÖZPONT

A 2,4 milliós (a környező településekkel együtt csaknem 6 milliós) Kabul nagyon fontos szerepet tölt be az ISAF életében: itt található a főhadiszállás, az egész hadszíntér irányítását végző műveleti (agy)központ (az Integrated Joint Command), és itt működik Afganisztán legfontosabb nemzetközi repülőtere is. A városban és környékén több ISAF- és amerikai, illetve afgán tábor, bázis, gyakorlótér is van. Az 1800 méteres tengerszint feletti magasságban fekvő Kabul Nemzetközi Repülőtér pedig kettős feladatú: a polgári légi forgalom mellett

A kabuli közlekedés egyfajta káoszra tűnik, ami valahogyan mégiscsak működik. Miután biztonsági okokból kénytelenek voltunk a híres-hírhedt Highway 7 elkerülésére, KAIA-ból észak felé kerülve értünk át Camp Warehouse-ba. Azt már megszoktuk, hogy a három és fél tonnás, páncélozott Toyota hol aszfalton száguld, hol kátyús, rettenetes köves úton küzd. Azt viszont már egy kicsit nehezebb volt megszokni, hogy egyrészt a „Jobbra tarts!” csak részben és csak néha működik, másrészt hogy két nyerges vontató között, a kátyúkon bukácsolva bármikor szembejöhöt egy féllábú kerékpáros, akkurátusan felkötözött manókkal.

Afgán fedélzeti technikus a Mi-35-ös deszantterében

katonai repülőtérként is működik. Harci repülőgépek, helikopterek, folyamatosan óriási forgalmat jelentő civil és katonai léghíd, kutató-mentő szolgálat, kiképzőbázis: nehéz olyan légi tevékenységet találni, amely Kabulban nem történik meg nap mint nap.

HARCIAS KROKODIL

Kabul repülőtérének egyik eldugott szegletében dolgozik az amerikai-cseh-magyar Mi-35 Air Mentor Team. A csapat szerves és fontos része a Magyar Honvédség Légi Kiképzés-támogató Csoportja, amely műszaki és hajózó katonákkal segíti az önálló afgán légerő megeremtését. Az AMT 4. váltásának 12 tagja között öten voltak viszatérők – hallhattuk Lázár Béla őrnagytól, a magyar csapat parancsnokától. Ő is másodszor járt itt, hiszen a legelső váltás parancsnokaként ő rakta le a már folyamatos munka alapjait. Ez nagyon sokat segít, hiszen az első váltás két-három hónapig kapcsolatokat épített. Ezek a

kapcsolatok immár „készén” várták vissza, öt perc után már mehetett minden tovább. S persze ez nagyban segítette a csapat újonc tagjainak a befogadását is. Szerencsére az afgán oldalon sem volt sok változás, így szinte mindenkit ismerősként köszönthettek. Ami egyben azt is jelentette, hogy nagy fejlődést tapasztaltunk az első és a negyedik váltás között: a különleges esetek kezelésében, a helikopterek egyes rendszerei működésének ismeretében óriási nőtt az afgán pilóták tudásszintje. E pilóták nagy többsége kiválóan harcol ezzel a helikopterrel, de nem megy még minden rendszer szabályos – „a nagykönyv szerint” – működtetése. Ehhez is szükséges a mentorok segítsége.

Nem jutott sok idő az ismerkedésre, hiszen a mentorálás, az oktatás mellett műveleti feladatokat is el kellett látni. Csakúgy, mint az OMLT esetében, a műveletek itt is a kiképzés rovására vették el a repült időt. Járőrözés Kabul felett és környékén, nagy távolságú járőrpülések és megfigyelések Pakisztán határainak közelében, szállítóhelikopterek kísérése aktív műveleti területe: ilyenkor az Élet képezi tovább az afgán, illetve a magyar pilótákat.

A kiképzés alapjait a környéken nem hivatalosan Krokodil néven is emlegetett Mi-35-ös harci helikopterek jelentik, melyek a Szolnokról is ismerős Mi-24V változat exportált gépei.

VEZETNI ÉS FÜZNI

Egy hadsereg csak akkor működik, ha megfelelő logisztikai ellátásban részesül. Nincs ez másképp Afganisztánban sem, bár itt a helyi sajátosságokra is erősen figyelni kell, tette hozzá a Camp Warehouse-ban működő logisztikai

mentoresoport magyar csapatának parancsnoka. A logisztikai mentoresoport az egyéni szakalapozó kiképzésben (Advanced Combat Training) vesz részt, a német vezetőségű GAFTAG (German Armed Forces Technical Advisory Team) mentori, többnemzeti csoport keretén belül. A GAFTAG végzi az afgán logisztikai iskola mentorálását, és ennek része a magyar logisztikai mentoresoport is. A kiképzést a Pol-e Charki II. gyakorlótéren végzik, amely egyben

tás területeit felelőve. A képzés jelenleg lakó- és tantermi sátrakban történik, de már épülnek a megfelelő körülményeket biztosító köépületek is. A bázis ugyanis a nemzetközi erők jövőbeli távozása után is megtartja feladatait. Nem meglepő módon, a szállítás, a gépjárművek vezetése és karbantartása a legnépszerűbb beosztás a kiképzés alatt állók között. Az itt végzett afgán katonák katonai jogosítványt is kapnak, amely még egyáltalán nem túl gyakori az Afgán

Hadseregen belül. Ezzel ellentétben az élelmérés, a szakácsmunka igen népszerű, sokan meg is szöknének innen. Afganisztánban ugyanis a főzés és a konyhai teendők ellátása a hagyományos afgán – pastu – tradíciók szerint szigorúan női munka. Igaz, a magyar kiképzők szerint később, amikor már a csapatok étellel történő ellátását végzik valódi műveletekben, sokat javul a helyzet, és az erre a feladatra beosztott katonák önbecsülése is helyreáll.

Skót dudakoncert Kabulban? Lehetséges, Nem kell hozzá más, csak naplemente, egy kanadai és egy belga katona, két Great Highland Bagpipe és kellő elszántság. A varázslat esténként volt látható, a Baghlan Avenue egyik sarkán. A dudás a háromméteres betonfalaktól, a szögcsődróktól, a fegyverektől, a rettenetes szennyvízbűztől, a portól és egyáltalán a háborútól sem zavarva repítette el magát valahova messze, Skóciába...

A legnagyobb kabuli gyakorlótér mellett óriási roncsmező húzódik. Mivel a terület aknamentesítése nem történt meg, így csak a széléről, a biztonságos földutakról, hegytetőről nézhettük meg az első becslésre jó egy négyzetkilométernyi rozsdásodó acélmezőt. Volt ott minden: második világháborús Szu-76 rohamlőveg, BTR-152-es, gumikerekes csapatszallító, T-34-es, T-55-ös, T-62-es harkocsik, s a BTR csapatszallítók többféle változata. S egy szigetnyi kékség: Urál oldalkocsis motorke-rékpárok vázai és oldalkocsijai – élénk kékeszöld színben pompázva a barna porban.

Kabul környékének legnagyobb kiképzőbázisa, ahol már az alapképzésen részt vett katonák haladó és szakkiképzése folyik. A GAFTAG egy „turnusban” 5–600 katonát képez ki, elsősorban a karbantartás, az ellátás, a szállí-

Roncsmező Kabul mellett

A leendő afgán gépjárművezetők kiképzése

MAGYAR HONVÉD

Nemcsak pilótákat, hanem műszakikat is mentorálnak a magyarok

KIVÁLASZTOTTAK

A tűrőképesség határán

RITKÁN ADÁTIK MEG EGY KATONÁNAK, HOGY KIKÉPZÉSE KEZDETÉN – MIKÖZBEN MAJD' „MEGSZAKAD” –, KÉZZELFOGHATÓ KÖZELSEGBE KERÜLJÖN MAJDANI FELADATÁHOZ, LÁSSA, MI VÉGRE IS SZENVED A GYAKORLÓTÉREN.

Nos, az MH 34. Beresényi László Különleges Műveleti Zászlóaljhoz a honvédség különböző alakulataitól jelentkezett, és kiválasztó tanfolyamon részt vevő katonáknak megadott ez az élmény.

– Nem mindennapi érzés volt látni a végtelenül elcsigázott aspiránsokat az Afganisztánba induló különleges műveleti csoport búcsúztatóján – mondja kiképzésvezetőjük. (A tiszt neve és rendfokozata az alakulat jellegéből fakadóan nem publikus.) – Kiképzésük félidejénél, a fáradtságtól néha le-lecsúgó szemmel ugyan, de talán már odagondolták magukat a sivatagi gyakorlatban felsorakozott, hadműveleti területre induló társaik közé.

Addig azonban még igen-igen sok, nemegyszer keserves megpróbáltatás vár rájuk: aki a „különlegesekhez” ké-

szül, annak testben és lélekben egyaránt különlegesnek kell lennie.

A zászlóalj a „harcoló” utánpótlását saját katonáin túl, a honvédség más alakulataitól jelentkeztetkekből biztosítja, s bizony hozzájuk még bekerülni is nehéz. Miatán alaprendeltetésükből fakadóan katonáikkal szemben roppant magas fizikai és pszichikai követelményeket támasztanak, csak többszörös szűrőn átjutva kezdheti meg valaki a konkrét kiképzést.

Ennek megfelelően a mostani kiválasztó tanfolyamot is megelőzte egy elő-kiválasztás: aki azon nem tudta teljesíteni a fizikai követelményeket, azt eltanácsolták, akinél viszont csak „billegett a léc”, kapott egy második esélyt. No meg egy sor jó tanácsot: mely területen kell fejlesztenie magát, hogy újra megmértehetően.

Míndez (jellemző) számokban: az elő-kiválasztáson hatvanheten nyertek jogot a résztvételre a kiválasztó tanfolyamon, de közülük már csupán csak negyvenheten érkeztek Szolnokra. A „hiányzók” legtöbbször, bár teljesítette az alapkövetelményeket, mégsem merre vállalni a várható megpróbáltatásokat. A mostani képzést megkezdők közül a kiképzés félidejére tizenhatan „véreztek el”, s legtöbbször „fejben adta fel”.

Persze ezen nem kell csodálkozni, a kiválasztó tanfolyam ars poeticája: a teljesítőképesség határát közelítő fizikai és pszichikai terhelés – a feladatok elvégzéséhez alapvetően szükséges élelmiszer, napi majd' húszórás igénybevétel stb. – közepette a nap minden percében százszázalékos teljesítmény megkövetelése.

A kéthetes tanfolyam ennek megfelelően fizikai felkészítéssel kezdődött, amelynek során – a hadseregben megkövetelt legmagasabb teljesítményszintet túl – a rönkcipeléstől a teherautó-gumikkal való „birkózáson” át a több kilométeres futásokig, sok minden más egyéssel próbára tették a katonák tűrőképességét.

Ezt követte a tereptan-felkészítés, amelynek során szintén nem pár kilométert „termeltek bele” a bakancsokba, majd jött a harcászat. Ebben a fázisban az egyesharcos-kiképzéstől a tűzparban történő ténykedésen keresztül a rajkötéllemben végrehajtott feladatokig terjedt a „repertoár” – teljes felszerelésben, amelyből csak a hátizsák „képviselet” mintegy harminc kilogrammot.

– Aki a félidejében még talpon van –

válaszolja kiképzőjük a katonák motiváltságát firtató kérdésemre – minden bizonnyal komolyan is gondolja a dolgot. Közük is van azonban, aki csak a bennmaradáshoz szükséges minimumszintet teljesíti – 6k az eddigi tapasztalataink alapján a felkészítés végén fognak „elvérezni”.

Márpedig a kiképzők tudják, mit beszélnek, hiszen csaknem mindegyikük a hazai és az egyesült államokbeli különleges műveleti, ranger, airborne tanfolyamok valamelyikén (vagy többön is) szerelte meg felkészültségét, és már több – iraki, afganisztáni, balkáni – misszióban vett részt.

– Nincs szégyenkezni valónk – mondja egyikük –, a mi tanfolyamainkon általában a jelentkezők tíz százaléka végez sikeresen, ez az arány az USA-ban valamivel kisebb.

Amikor a kiválasztó tanfolyam harcászati foglalkozásán megkérdem az egyik aspiránst, hogy „ilyen lovat akart-e?”, csak annyit mond: sohasem hitte volna, hogy kibírja mindezt.

– De már csak pár nap van hátra, valahogy végigcsinálom – teszi hozzá. – Voltaképpen minden a mi érdeklődésünk történetén, és én választottam a „szakmát”.

Azt már ismét a kiképzőtől tudom meg, hogy a tanfolyam végén még vár rájuk egy ötven kilométeres menet, a már szinte hozzájuk nőtt harminckilós hátizsák és a fegyver társaságában. Aki ezután is talpon marad, megszerezte a jogot arra, hogy elkezdje csaknem két-estendő speciális kiképzését, amelynek végén a műveleti területre indulva, talán öt fogják búcsúztatni a majdani jelentkezők.

FELBECSÜLHETETLEN TAPASZTALATOK

A Mi-17-es Légi Tanácsadó Csoport a Magyar Honvédség legújabb missziója: az MH 86. Szolnok Helikopterbázis katonáiból álló nyolcfős kontingens első váltása augusztus végén érkezett Afganisztánba. A Pelczéder Gyula alezredes parancsnoksága alatt álló kis csapat helikoptervezetőkből, fedélzeti mechanikusokból, ajtólovészövből, továbbá repülő-műszaki szakemberekből áll, akik mindannyian tapasztalt oktatók. Feladatuk az afgán Mi-17-es szállítóhelikopter-személyzet kiképzése és továbbképzése, felkészítése a típus csapatszintű üzemben tartására, illetve az utóbbival kapcsolatos műszaki tevékenység mentorálása.

Pelczéder Gyula szerint ez a misszió kiemelt fontosságú, hiszen a magyar szállítóhelikopter-közösség tagjai műveleti területen először látnak el itthoni tevékenységükkel azonos feladatot. Az Afganisztánban szerzett tapasztalatok tehát felbecsülhetetlenek számunkra. A magyar helikopterpilóták felkészítése egyébként több helyszínen történt. A magashegyi repülésre történő felkészülést nagyban segítette az évenként megrendezett szlovéniai Lord Mountain-gyakorlat, illetve a csehországi szimulátoros kiképzés, amelyen a vészhelyzeti eljárásokat is be lehetett gyakorolni. A magas hőmérséklet, a nagy por és a helyi terepviszonyok közötti egyéni repülésre már a műveleti területen került sor, amerikai pilóták segítségével. A képzésbe bekapcsolódott afgán pilóták különböző előképzettséggel rendelkeznek: van közöttük teljesen kezdő, ugyanakkor az afgán légierő aktív szállítóhelikopter-pilótái is részt vesznek a kurzuson, hogy frissítsék a tudásukat.

Kormány.hu; fotó: Mi-17-es Légi Tanácsadó Csoport

KOSZOVÓBA KÉSZÜLNEK

A megszerzett ismeretek gyakorlati alkalmazása nélkülözhetetlen a katonák számára a műveleti területen történő hatékony és sikeres munkában. Éppen ezért az MH KFOR-kontingens külszolgálatra készülő hatodik váltása fontos felkészülést hajtott végre: a hajdúhadházi lő- és gyakorlóteréren – navigációs készüléket és térképet használva – előre meghatározott pontokat lokalizáltak, derítették fel. A fegyverttechnikai tudást bővítve további ismereteket szereztek

a Magyar Honvédségnél rendszeresített egyéni lőfegyverek felépítéséről, műszaki adatairól, míg a lőszeres tárazását, a pisztoly és a gépkarabély szét-, illetve összeszerelését meghatározott idő alatt kellett végrehajtaniuk. A tantermi foglalkozásokon a szolgálati szabályzat előírásait elevenítették fel, ezt követően pedig a misszióra készülő állomány átismételte a lőtéri biztonsági rendszabályokat, a végrehajtás rendjét, a foglalkozási helyeken pedig a fegyverekkel kapcsolatos ismereteket. Ezek után nappali és éjszakai gépkarabély-, illetve pisztoly-lőgyakorlatot hajtottak végre, majd éles kézigránátobáson vettek részt.

Kép és szöveg: Nagy Ferenc őrnagy

TANULÓK A KIKÉPZŐKNÉL

A KatonaSuli-program keretében a LIA Alapítványi Szakközépiskola 58 tanulója látogatott el a szolnoki MH Békétámogató Kiképző Központba. A diákokat elkísérte Ungvályi János iskolaigazgató, dr. Székely Péter, a Szolnoki Főiskola nyugalmazott rektora, illetve Nagy István nyugállományú alezredes, fakultációvezető is. A látogatókat a parancsnok, Apáti Zoltán alezredes fogadta, aki tájékoztatást adott az általa irányított szervezet rendletéről, feladatairól. Később a vendégek megismerkedhettek a felkészítések során alkalmazott kiképzési eszközökkel; a bemutatás során Csiga János törzsrögmester, a kiképzési részleg kiképző tiszthelyettese válaszolt a diákok kérdéseire. Az iskola vezetése és a katonák egyetértettek abban, hogy a KatonaSuli-program jó kezdeményezés, például azért is, mert a katonai szervezetek látogatóival a fiatalok elmélyíthetik, bővíthetik az iskolapadban megszerzett ismereteiket.

Hársfalvi József mémők őrnagy

HÍRADÁS A HÍRADÓKRÓL

A híradó szakállomány képességeinek szinten tartása érdekében egyhetes híradó szakharcszati gyakorlatot tartottak az MH 43. Nagysándor József Híradó- és Vezetéstámogató Ezrednél, Székesfehérváron. A hatvannégy fős állomány az ezred alaprendeltetéséből adódó egyik részfeladatot, a tábort vezetői pont telepítését és üzemeltetését gyakorolta. Ennek folyamán – többek között – telepítették azt a kisebb fajta VSAT terminált is, amelynek segítségével a híradó katonák az ország bármely pont-

járról képesek műholdon keresztül biztosítani a szükséges informatikai és távbeszélő szolgáltatást. A szóban forgó terminál robusztusabb, nagyobb átméretű tükrökkel szerelt változatát miszsiós területen, például Afganisztánban használják. A tábort vezetői pont – szükség esetén – huszonegy órán belül telepíthető, és ennyi idő alatt el is éri a teljes készenléletet.

Kép és szöveg: Kálmánfi Gábor

BOSZNIAI GYAKORLAT

Az MH EUFOR-kontingens kilencedik váltásának műveleti százada századszintű komplex gyakorlatot hajtott végre a Bosznia-Hercegovina délkeleti csücskében található Bilećában. A magyar alegység előbb rajszintű lőgyakorlatokat tartott, majd sor került a komplex gyakorlatra is. Ennek során a lövészzakaszok különféle feladatokat kaptak, például VIP-kísérést, tömegoszlatást, konvojműveleteket. A feladatok végrehajtásába bevonták az albánok alkotta EOD-csoportot (Explosive Ordnance Disposal, vagyis tűzszerész-csoport) is. A gyakorlat szakaszszintű lőgyakorlatokkal végződött.

Kép és szöveg: Bognár Tibor százados

KÉS A KÉS ELLEN

tatta be rendszerének alapjait. Nem meglepő módon a résztvevők jelentős része valamely fegyveres testület tagjaként érkezett a továbbképzésre: katonák, rendőrök, terrorelhárítók és büntetés-végrehajtási dolgozók egyaránt szép számmal jelentek meg, hogy tovább csiszolják technikájukat.

Draveczki-Ury Ádám; fotó: Tóth László

A VÁLSÁGKEZELÉST GYAKOROLTÁK

A NATO tagországokban egyszerre, egy időben tartották a szövetség egyik legfontosabb válságkezelési – ezúttal, feltételezett helyzetben, kollektív védelmi feladatokra összpontosító – gyakorlatát, a NATO CMX 11-et (Crisis Management Exercise 2011). A szövetség válságkezelési eljárásai stratégiai, politikai szintű – csapatmozgással nem járó – gyakorlásának végrehajtásában mintegy kétezer-öt-százán, a NATO különböző szintű parancsnokságaival együttműködő nemzeti államigazgatási, nemzetbiztonsági szakemberek vettek részt. Fodor Lajos, a Honvédelmi Minisztérium közgazgatási államtitkára, a gyakorlat nemzeti igazgatója értékelésében elmondta: a NATO CMX 11 kiváló lehetőséget nyújtott a tárcák közötti együttműködésre, valamint a védelmi igazgatási feladatok válsághelyzetben történő gyakorlására.

(A megnyitón készült felvételünkön balról – a társigazgató belügyminisztériumi közgazgatási államtitkár képviselőjében – dr. Tóth László gazdasági és informatikai helyettes államtitkár, Fodor Lajos és a másik társigazgató, Bába Iván, a Külügyminisztérium közgazgatási államtitkára.)

Dravecki-Ury Ádám, HM Sajtóiroda; fotó: Dévényi Veronika

RENDETEREMTŐK

A közelmúltban az MH KFOR-kontingens magyar százada is részt vett azon a gyakorlaton, amelynek célja a portugál békefenntartók felkészítése volt. A zárógyakorlaton a magyar katonák alakították a „rosszfiúkat”: tüntettek, majd kövekkel dobálták meg a helyszínre érkező portugál gyorsreagálási század tagjait, akik a fokozódó ellenállást látva megpróbálták kiemelni, majd ártalmatlanná tenni néhány hangadót. A tüntetőket azonban nem lehetett jobb belátásra bírni, folytatták a rendbontást. Ekkor a portugál segítségére sietett egy magyar békefenntartó szakasz, s közös erővel feloszlatták a hangoskodó tömeget. A gyakorlaton támogató erőként részt vett a német-osztrák–svájci összetételű műszaki csoport, valamint a román katonákból álló TPT-csoport (Tactical PSYOPS Team) is. A légi átcsoportosítást a horvát légierő szállítóhelikopteres alegysége hajtotta végre.

MH KFOR-kontingens

SVÉDET MENTETEK

Az Északi Regionális Parancsnokság arról értesítette az MH Tartományi Újjáépítési Csoport ügyeletesi szolgálatát, hogy felelősségi területükön, Baghlan tartományban, egy, az ISAF-erőkhöz tartozó svéd katoná elszakadt csapatától. Az eltűnt személy pozíciója pontosan nem volt ismert, ráadásul mivel a térségben uralkodó homokvihár lehetetlenné tette a légi úton történő felderítést és kiemelését, a magyar PRT-nek kellett a katoná helyzetét pontosan meghatározni, őt magát pedig kimenteni. A PRT-11 készenléti erői két órán belül a kijelölt területre értek és megkezdték a kutatást. Tekintettel a biztonsági körülményekre, a bajba jutott egyenruhás addig a rejtekhelyén maradt, amíg a kimentésére küldött csapatok a közvetlen közelébe nem értek. A kapcsolatfelvételt követően sor került az ISAF szabályozói által előírt azonosítására, majd egy gyors egészségügyi vizsgálatot követően a svéd katonát visszazárlították a Camp Pannónia bázisra.

Szerencsére mindez nem a valóságban történt meg, a kimentést egy több napig tartó kiképzés zárógyakorlataként hajtották végre a magyar katonák, akiket az Északi Regionális Parancsnokság egyik tisztje készített fel a feladatra.

Dr. Toperczer István alezredes és Bakcsi Dávid főhadnagy

MEDINÁN MEGÉRTETTÉK...

Együttműködési megállapodást írt alá Hende Csaba honvédelmi miniszter és Vén Attila, Medina község polgármestere a település megvalósuló radarberuházáshoz kapcsolódó infrastrukturális támogatásokról. A megállapodás értelmében a honvédelmi tárca 2014-ig összesen 100 millió forint vissza nem térítendő támogatást folyósít Medina részére az infrastrukturális fejlesztések finanszírozására.

– Medinán megértették az emberek, mit és miért akar a honvédség. Megértették, hogy ez a radar az egész nemzet ügyét szolgálja. Nyitott fülekre, nyitott elmékre és nyitott szívekre találtunk – fogalmazott a miniszter, majd így folytatta: Felelős döntést hoztak. Igent mondtak, és ezzel az egész nemzetet segítették hozzá, hogy megoldjon egy régi problémát, törlesszen egy régi adósságot. Köszönöm önöknek a Magyar Honvédség nevében.

Dravecki-Ury Ádám; fotó: Krasznai-Nehrebeczky Mária

1956-OS EMLÉKPONT PÁKOZDON

Lyukas zászló, barikádra ráhajtó harcokosi, korabeli plakátok és márvány emléktábla: felavatták az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékpontját Pákozdon, a katonai emlékparkban. Hende Csaba honvédelmi miniszter avatóbeszédében elmondta: az 1956-os forradalom és szabadságharc története nagyon fontos tanulságot hordoz a jelenkor katonáinak számára is, majd megjegyezte: az ötvenhatos hősök visszaadták a szabadságba vetett hitet, s erre a mai nehéz időkben is szükségünk van.

Kálmánfi Gábor

Fotó: Krasznai-Nehrebeczky Mária

NYUGÁLLOMÁNYBA VONULT A LÉGIERŐ HADERŐNEM FŐNÖKE

Ünnepélyes állománygyűlésen búcsúzott el harminckilenc éves aktív katonai szolgálatától Pintér Zoltán vezérőrnagy, az MH Összhaderőnemi Parancsnokság légierő haderőnémetek főnöke, parancsnokhelyettes. A rendezvényen egyúttal beiktatták beosztásába utódját, Sáfár Albert dandártábornokot (az elnökségről készült felvételünkön jobbról az első).

Francia Köztársaság elnöke Pintér Zoltán vezérőrnagynak a Becsületrend lovagi fokozatát adományozta, a két nemzet hadseregének együttműködése érdekében végzett szolgálatáért. A nyugállományba vonuló tábornoknak a kitüntetés – családja, kollégái és a Budapesten akkreditált katonai attasék jelenlétében – René Roudaut, Franciaország magyarországi nagykövete adta át.

Kép és szöveg: Kálmánfi Gábor és Wonke Rezső

I den ismét Magyarországon rendezték meg a „Tisza” Többnemzeti Műszaki Zászlóalj parancsnoki és törzsvezetési gyakorlatát. Ez volt a harmadik alkalom, amikor a mintegy hétszáz fős magyar–román–szlovák–ukrán közös zászlóalj kijelölt alegységei hazánkban készültek fel egy esetleges árvíz következményeinek az enyhítésére. A négy műszaki századból álló ideiglenes katonai szervezet évente más-más partnerország területén tartja gyakorlatát, a zászlóalj parancsnokát mindig az a hadsereg adja, amelyiknek a területén a felkészülés történik. A szeptember 18. és 22. között Hódmezővásárhely és Szentestérségében lezajlott gyakorlatot dr. Böröndi Gábor dandártábornok, a MH 5. Bocskai István Lövészdandár parancsnoka vezette, a törzs munkáját Somogyi János alezredes irányította, a Tisza-zászlóalj parancsnoka pedig Bátor Ferenc mérnök alezredes volt. Az idegi gyakorlat egyedülállóan számít a zászlóalj eddigi történetében: ugyanis most először mutattak be egy mentési folyamatot teljes dinamikájában – úgy, ahogy az a valóságban is történik.

A „Tisza” Többnemzeti Műszaki Zászlóalj „magját” az MH 5. Bocskai István Lövészdandár művelettámogató műszaki zászlóalja és haretámogató műszaki százada képezte – kiegészítve a szentesi MH 37. II. Rákóczi Ferenc Műszaki Ezred és az MH 5/24. Bornemissza Gergely Felderítő-zászlóalj katonáival; a légi támogatásban pedig az MH 86. Szolnok Helikopterbázis pilótái segítettek a gyakorlatot. A négy nemzet katonáiból álló zászlóalj gyorsan összekovácsolódott, olyan gördülőkényen ment a közös munka, hogy a főpróba már vendégeket is hívtak: a KatonaSuli programban részt

vevő Hódmezővásárhelyi Integrált Szakképző Központ Szakiskola és Szakközépiskola Gregus Máté Tagintézményének a diákjait és Hódmezővásárhelyi polgármesterét. Lázár János viszont nemcsak a partról figyelte az eseményeket, hanem úszó harcjárműbe ült, hogy közelről is láthassa a katonák tevékenységét. Tapasztalatait összegezve elmondta: bajban a polgári lakosság eddig is számíthatott a katonáira, a mostani gyakorlat pedig azt bizonyítja, hogy a honvédség a jövőben is készen áll a katasztrófák következményeinek elhárítására. Ez pedig a Ti-

sa veszélyeztetett körzetében lakókat biztonságérzettel tölti el.

A főpróbát másnap egy látványos bemutató követte, ami a Tisza gátján „több helyen feltörő” buzgárok megjelenésével kezdődött. A zászlóalj katonái egy ügynevezett homokzsákvárt építettek, miközben a védművet földiával, nyúlógáttal és a mentett oldal megtámasztásával erősítették meg. Amikor aztán egy újabb buzgár „keltkezett”, az elfojtásához szükséges homokzsákokat helikopterrel és teherautóval szállították a helyszínre, az elennyomó medence megépítéséhez pe-

dig a törzs egy gyorsreagálású alegységet vezényelt ki. A Tisza fölött ezzel egy időben egy helikopter körözött: a szakemberek a folyó által előtörtött területen keletkezett károkat mérték fel, majd megkezdődött a veszélybe került polgári személyek mentése. Eközben „baleset” történt: egy asszony a kompról a folyóba esett. (Természetesen ez is a gyakorlat része volt. Lermán Hajnalka szakaszvezető önként vállalta a bajba került nő szerepét – a gyakorlat időszakában naponta többször is kimentették a Tiszából.) Zsóri Ferenc őrnagy, a Tisza-zászlóalj parancsnok-

...

Blonde Avalanche 2011

NE A VÍZ LEGYEN AZ ÚR!

NAPOKIG „FORRT” A TISZA VIZE SZENTES HATÁRÁBAN: NÉGY ORSZÁG KATONÁI KÉSZÜLTEK EGY ESETLEGES ÁRVÍZ KÖVETKEZMÉNYEINEK A FELSZÁMOLÁSÁRA. A BLONDE AVALANCHE 2011 (SZŐKE LAVINA 2011) ELNEVEZÉSŰ GYAKORLATON RÉSZT VEVŐ „TISZA” TÖBBNEMZETI MŰSZAKI ZÁSzlóALJ KIVÁLÓRA VIZSGÁZOTT.

Miután az embereket biztonságba helyezték, a technikai eszközök mentése következett.

Balesetet is szimuláltak: a vízbe esett hölgy a parton szakaszrész ellátásban részesült.

helyette pedig lapunknak elmondta: olyan feladatot is végrehajtottak most, amilyennel valódi katasztrófa helyzetben eddig még sosem találkoztak: egy víz alá merített személyautót kellett kimenteniük.

A Szőke Lavina 2011 gyakorlat zárónapján a magyar, a román, a szlovák és az ukrán katonák bizonyították, hogy felkészültek egy esetleges tiszai árvíz okozta károk felszámolására – erről a bemutatón megfigyelőként részt vevő Ohioi Nemzeti Gárda, valamint a cseh hadsereg képviselői is meggyőződtek. Elismeréssel szólt a látottakról Márki Gábor, a Honvédelmi Minisztérium védelemgazdaságért felelős helyettes államtitkára, Orosz Zoltán altábornagy, a vezérkar főnökének a helyettese. Hu-

szár János dandártábornok, az MH Összhaderőnemi Parancsnokság szárazföldi haderőnemének főnöke, Juhász István vezérőrnagy, a Honvéd Vezérkar törzsigazgatója, dr. Dan Ghica-Radu altábornagy, a román, valamint Jaroslav Vy'vlek altábornagy, a szlovák vezérkari főnök helyettese és Bohdan Bondar vezérőrnagy, az ukrán hadsereg műszaki főnöke is.

Orosz Zoltán altábornagy a zárógyakorlatot követően kiválóra értékelte a zászlóalj felkészültségét. A Honvéd Ve-

zérkar főnökének helyettese elmondta: a többnemzeti alegység katonái rendelkeznek a szükséges képességekkel, készen állnak a katasztrófák következményeinek enyhítésére, a személyek, az értékek, az élő állatok és a technikai eszközök mentésére. Eredményesnek és sikeresnek ítélte a bemutatót a gyakorlat irányítója, dr. Böröndi Gábor dandártábornok, az MH 5. Bocskai István Lövészdandár parancsnoka is, aki hangsúlyozta: amikor árad a Tisza, minden segítő kézre szükség van, nélkülözhetet-

A szolnoki pilóták is részt vettek a mentésben, a homokzsákok szállításában.

len a folyó menti országok katonáinak együttműködése. Ezt egy szemléletes példával is alátámasztotta: a Tisza felső szakaszán több olyan gát is található, amelynek az alsó része még Magyarország területén áll, a koronája viszont már Ukrajnához tartozik.

A rotációs elv alapján a zászlóalj 2012-ben, Romániában tartja a következő gyakorlatát. Dr. Dan Ghica-Radu altábornagy, a román vezérkari főnök helyettese a bemutató végén kijelentette: példamutató együttműködést tapasztalt a részt vevő nemzetek katonái közt. Viszont a magyarok magasra tették a mércét, ami nagy kihívást jelent a következő

A Szőke Lavina 2011 gyakorlat előkészítése, valamint végrehajtása során tanúsított kiemelkedő teljesítményük elismeréseként a Honvéd Vezérkar főnöke emléklapokat adományozott a román hadsereg állományából Cata Doru századosnak, a szlovák hadsereg állományából Adamoska Jan századosnak, az ukrán hadsereg állományából Chucko Vyacheslav főhadnagynak, az MH 5. Bocskai István Lövészdandár állományából Lengyel László és Zsóri Ferenc őrmagyoknak, Szőlősi Tatjana századosnak, Garda Tamás hadnagynak és Bakó Gyula főtörzsőrmestereknek. Az elismeréseket a gyakorlat ünnepélyes zárásakor Orosz Zoltán altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese adta át.

Dr. Böröndi Gábor dandártábornok, Orosz Zoltán altábornagy és Márki Gábor helyettes államtitkár „rögtönzött” szakmai konzultációja.

A gyakorlaton megfigyelőként az Ohioi Nemzeti Gárda képviselői is részt vettek.

gyakorlat megtervezésekor. Az altábornagy azt is elárulta, hogy a tervek szerint jövőre a Tisza-zászlóalj az együttműködésre kijelölt műszaki alakulatuk helyőrségében, rendhagyó módon a Duna kijelölt partszakaszán fog gyakorlatozni.

A honvédség még az 1980-as évek közepén szerezte be az egykori Jugoszláviából az AM típusú aknamentesítő hajóit, amelyekből három még mindig hadrendben van. Az elmúlt évtizedek során a hajók PAV-1-es és PAV-4-es, 20 milliméteres légvédelmi gépágyúival – magyarországi lehetőség hiányában – vízi éleslövészetet nem hajtottak végre, a kezelőszemélyzetek csak szárazföldön gyakorolhattak.

A közelmúltban azonban, többéves előkészítő munka eredményeként, a magyar hadihajósok is kipróbálhatták magukat a vízen. A szerb hadsereggel

kötött megállapodás alapján, az Iron Cat 2011 gyakorlaton, a titeli vízi lőtérrel közösen a szerb és a magyar katonák – tájékoztatta magazinunkat Szilágyi Zsolt alezredes, az MH 1. Honvéd Tűzszerész- és Hadihajós Ezred parancsnokának hadihajós helyettese.

A szerb–magyar együttműködés kiemelkedő jelentőségét bizonyítja az a tény is, hogy a gyakorlat megtekintésére érkező Huszár János dandártábornokot, az MH ÖHP szárazföldi haderőnemének főnökét, valamint Hajdu Gábor mérnök ezredest, az MH 1. Honvéd Tűzszerész- és Hadihajós Ez-

red parancsnokát Ljubisa Dikovic altábornagy, a szerb haderő szárazföldi erőinek parancsnoka és Milan Nastasic, Titel város alpolgármestere fogadta a település polgármesteri hivatala előtt.

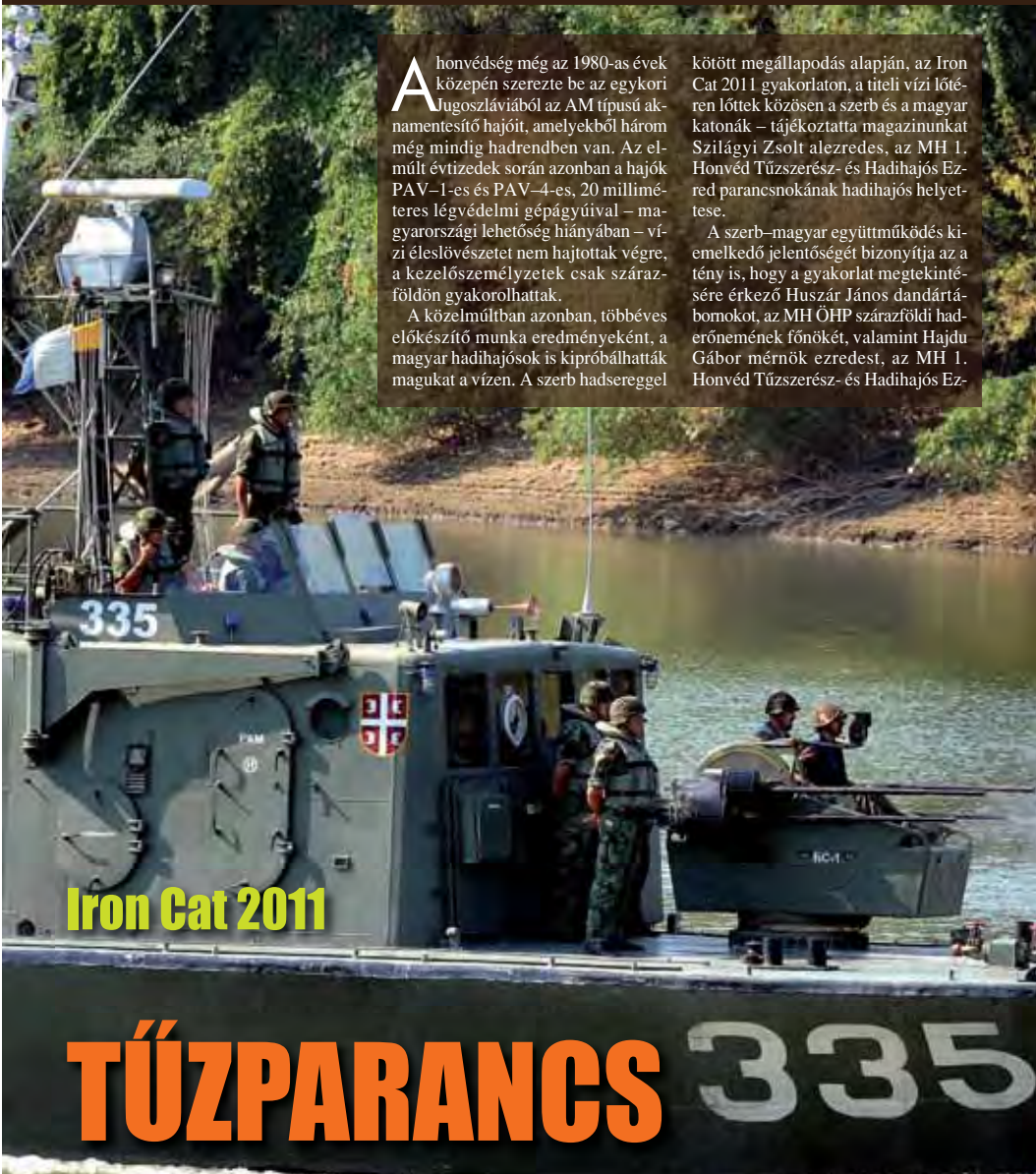
A „gyakorlati” vendéglátó a szerb folyami flottilla Novi Sadon állomásozó szakasza volt, amely ugyanolyan hadihajókkal rendelkezik, mint a magyar hadsereg. A gyakorlat előkészítése során először még úgy tervezték,

hogy a magyarok saját hadihajójukkal vesznek részt a lövészetben, ám a jelen költségvetési helyzet ezt nem tette lehetővé, így elfogadták a szerb felajánlást: lőjenek az ő hajóikról. Mivel a szerb és a magyar hajók csaknem teljesen azonosak, speciális felkészülést nem igényelt a feladat. A két hadsereg hadihajóinak fegyverzete csak abban különbözik egymástól, hogy a szerb hajók tatján is négycsövű gépágyú van,

míg a magyaron két egycsövű.

A gyakorlat első napjai a közös elméleti felkészüléssel teltek: meg kellett ismerni egymás harcéljárásait, biztonsági rendszabályait, s ki kellett dolgozni a végrehajtás rendjét.

– Eleinte kissé feszélyezett volt a légkör – mondja Szilágyi alezredes –, a szerb kollégák ugyanis azt hitték, teljesen „zöldfülűek” vagyunk, vagyis mindent a lelegején kell kezdeni. A kölcsönös tájékoztatókból, beszélgetésekből, no meg a százszázalékos eredménnyel kitöltött tesztlapok láttán az-

Iron Cat 2011

TŰZPARANCS 335

BÁR ÉVTIZEDEKET KELLETT VÁRNI AZ ESEMÉNYRE, MEGIS MEGÉRTÉ: A MAGYAR HADIHAJÓSOK CSAKNEM SZÁZSZÁZALÉKOS KIVÁLÓ VÍZI ÉLESLÖVÉSZEZETET HAJTOTTAK VÉGRE SZERBIÁBAN.

tán rájöttek: a magyar kollégák is profik, csak még vízről nem lőtték. (Itthon a hadihajósok a lövészeteiket a nulla-ponti lőtérre hajtják végre egy platformról; a vízről végrehajtott lövészet viszont sokkal nehezebb a szárazföldi „statikusnál”. A hajó vagy a cél felé halad, vagy távolodik tőle, esetleg párhuzamosan halad azzal, s ezt a löelemképzésnél, a korrigálásoknál ugyancsak figyelembe kell venni. S akkor még nem beszéltünk a hullámszó okozta nehézségekről.) A félreértések tisztázása után teljes erővel beindult a felkészülés, amelynek során mindkét hadsereg hadihajósait tanultak újat is egymástól. De mint tudjuk, a puding próbája az, hogy megeszik... Szerb részről nem kis várakozás előzte meg a magyarok első, 1200 méterre, a vízen és a parton elhelyezett célokra leadott sorozatait. Az eredményt látva viszont már azon kezdtek el gondolkodni, hogy házigazdaként, „hazai pályán” nem volna ildomos ros-

szabtat lőniük, lévén, hogy a magyar kezelőszemélyzetek csaknem százszázalékos kiváló eredményt értek el. Persze később ők is megmutatták, „mi a dörgés”, három hadihajóval végrehajtott kötéklövészetük a magyarokból váltott ki nagy elismerést.

Az éleslövészet után Dikovic altábornagy elismeréssel nyilatkozott a látotakról, kiemelve a két ország katonáinak kiváló együttműködését és lövéseredményeit. Huszár János dandártábornok azt hangsúlyozta, hogy a szerb és a ma-

gyar katonák sokat tanulhattak egymástól, s az együttműködés azért is fontos, mert két olyan szomszédos ország hadseregéről van szó, amely államokban jelen vannak a másik fél nemzeti kisebbségei is.

A gyakorlat zárásaként Ljubisa Dikovic altábornagy emléktárgyat adott át a legjobb magyar és szerb lövőnek; Zagyva Richárd szakaszvezetőnek, és Radulovic Filip őrvezetőnek. A második legeredményesebb magyar és szerb hadihajós katona – Szabó Zoltán törzsőrmes-

ter, illetve Stefanovic Branislav tizedes – Huszár János dandártábornoktól vehetett át elismerést.

Ami pedig a szerb–magyar hadihajós együttműködés jövőjét illeti, a felek bővíteni kívánják a „kínálatot”. Minden évre terveznek közös gyakorlatot: a szerbek Magyarországon szárazföldi lövészetben és aknamentesítő gyakorlaton vesznek majd részt, a magyarok pedig reményeik szerint már saját hajóikkal, újabb vízi és légi célok elleni lövészetre látgatnak Titelbe.

TÁBORI POSTA

A HUMÁNSTRATÉGIAI „ROAD-SHOW” TAPASZTALATAI

AZ ELMÚLT HÓNAPOKBAN KERÜLT SOR A KATONAI PÁLYAFUTÁS JÖVŐKÉPÉT FELVÁZOLÓ, A MAGYAR HONVÉDSÉG ÚJ HUMÁNSTRATÉGIÁJÁT BEMUTATÓ ORSZÁGJÁRÁSRA. A KORÁBBI ÉVEK GYAKORLATÁ-TÓL ELTÉRŐEN, ELSŐ ÍZBEN FORDULT ELŐ, HOGY A TÁRCA FELSŐ VEZETÉSE ILYEN KIEMELT FIGYELMET FORDÍTOTT A KATONÁK SZEMPONTJÁBÓL KULCSFONTOSAGÚ DOKUMENTUM BEMUTATÁSÁRA. A TÖBB MINT 3000 KILOMÉTER MEGTÉTELE SORÁN, 16 HELYSZÍNYEN MEGVITATOTT, HÁTTÉRBEZÉLGETÉSEKKEL ÉS A TAPASZTALATOK FELDOLGOZÁSÁVAL TARKÍTOTT ELŐADÁSSOROZATOT A HM KABINETFŐNÖKE, DR. SZARKA GÁBOR TARTOTTA MEG.

Már az új humánstratégia előkészítése is egy nagyszabású feladat volt. A kidolgozó munka megkezdéséhez mindenk-előtt fel kellett mérni a teljes humán intézményrendszert terhelő problémákat. Ennek érdekében a stratégia készítői be-

szélgetéseket folytattak a különböző állománycsoportokat képviselő katonákkal arról, hogy mit is várnának egy új élet-pálya-modelltől. A nemzetközi példák feldolgozásával, a jelenlegi helyzet elemzésével, valamint az MH Összhaderőne-

mi Parancsnokságon a katonai szervezetek parancsnokai, vezénylőszálszói és személyügyi szakemberei véleményének figyelembe vételével készült el a humánstratégia tervezete. A stratégia előkészítése és kialakítása folyamán a tárca konzultációt folytatott a szakszervezetekkel is. A mindenre kiterjedő előkészítő munka eredménye képpen a honvédelmi miniszter elfogadta és utasításában kiadta a Magyar Honvédség 2012–2021 időszakra szóló új humánstratégiáját.

Bár az új humánkonceptió széles kör bevonásával készült el, a tárca vezetése fontosnak tartotta, hogy azt a személyi állomány minél szélesebb körben megismerje. A HM kabinetfőnő-

ke előadásai alkalmával mindvégig hangsúlyozta, hogy a stratégia még nincs „kőbe vésvé”, most folyik a szabályozó-rendszer kidolgozása, a stratégia „aprópénzre váltása”. A „road-show” lehetőséget teremtett arra, hogy az annak során megfogalmazott javaslatok is beépítésre kerülhessenek a humánstratégia alapján kialakítandó szabályozókba.

Az előadások során a katonák elsősorban az átmenet szabályairól érdeklődtek, hogyan lehet majd áttérni a jelenlegi előmeneteli rendszerből az új pályamodellebe. Személyes problémáikra, egyedi helyzeteikre vártak választ. Természetesen az új életpálya-modellben nem lehet a már bent lévő állománnyal szemben olyan követelményeket megfogalmazni, amelyek teljesítése a rendfokozat vagy a kor előrehaladta miatt számukra teljesíthetetlen. Ezért az átmenet szabályai között lesznek olyan követelmények is, amelyek csak a rendszerbe újonnan belépők számára fogalmazódnak meg kötelezettségként. Az átmenet folyamatos lesz, több évig tart majd, és az új rendszer bevezetésével senki nem kerül lehetetlen vagy éppen méltatlan helyzetbe. A tervek szerint 2012 szeptemberében indul az első olyan személyügyi év, amely részben már az új feltételekkel kezeli az előmenetelt. Arról, hogy az új életpálya-modellben ki, milyen szintről indul, az állomány valamennyi tagja tájékoztatást fog kapni a jövő év második felében.

Az új humánstratégia nemcsak a jelenlegi modellt kívánja leváltani, hanem egy új gondolkodásmódot, egy új szolgálati kultúrát kíván megalapozni és bevezetni. Legfontosabb célkitűzése, hogy a katonák számára kiszámítható, tervezhető életpálya-modellt kínáljon, amely objektív értékelési elvek alapján, az egyén karrier-célkitűzéseit figyelembe véve biztosítja a katonai szervezet számára az adott beosztásra a leg-

felkészültebb személy megtalálását. Az új életpálya-modell egy „térképhez” hasonlít, amelyen a katona látja, hogy honnan indul, tudja, hogy hova szeretne eljutni, mit kell ehhez teljesítenie, és így meg tudja tervezni a célhoz vezető utat. A stratégia lehetővé teszi minden katona számára, hogy világosan és egyértelműen lássák: az adott pillanatban vagy éppen hosszú távon milyen választási lehetőségek adódnak számukra, az ezzel kapcsolatos karrier-döntéseket pedig az adott kereteken belül maguk hozzhatják meg. Az új stratégia – az elmúlt évtizedek stratégiai dokumentumaihoz képest, a szakértővé válás lehetőségének bevezetése által – sokkal rugalmasabb felteteleket biztosít a jól felkészült katonai szakemberek számára, hogy tudásukat minél hosszabb ideig kamatoztathassák a Magyar Honvédség érdekében.

Sokan érdeklődtek a szolgálati nyugdíj megszűnésével összefüggésben a hadseregből kiváló katonák más közzolgálati jogviszonyban történő elhelyezkedésének és egy „második” karrier megkezdésének lehetőségéről is. A honvédelmi tárca célja, hogy a tisztességgel szolgáló katonák pályájuk végén semmilyen körülmények között ne kerülhessenek méltatlan életkörülmények közé, hanem – egyéni elhatározásukat figyelembe véve – a közzolgálat más területén kamatoztathassák az állami szolgálatban katonaként megszerzett nélkülözhetetlen tapasztalataikat. A más közzolgálati jogviszonyba történő átlépés a rekonverziós képzéseknek, az

átlátható struktúráján és az előremutató tervezésnek köszönhetően, az állomány érintett tagjával együttműködve, tervszerűen és humánusan történik. A kulcsszó tehát a tervezettség.

Az előadások végén számos kérdés érintette az illetményrendszer átalakításával kapcsolatos elképzeléseket. Az új illetményrendszer teljes mértékben igazodik a humánstratégia elveivel. Ennek lényege, hogy az új struktúrában a tárca nem egymásra halmozódó pótlékokkal kívánja megfizetni a katonák munkáját, hanem tisztességes, kiszámítható és átlátható feltételek szerint kifizetett illetménnyel. Az illetmény az új koncepció szerint beosztási (rendfokozati), valamint a szolgálati időt és a különleges igénybevételt elismerő illetményelemekből tevődik össze. A stratégiában rögzített elvek alapján nem a beosztás helye szerint kell differenciálni a katonák illetményét, hanem az általuk elvégzett munkát, illetve annak szervezeti értékét kell elsősorban figyelembe venni, amelyet a katonai hierarchiában a rendfokozat fejez ki. Ezért az azonos szintű beosztáshoz (rendfokozathoz) kötődő illetmény nem tér majd el a különböző szervezeti szinteken. Ugyancsak fontos szempont, hogy a szolgálati időt elismerő illetményelem való értékén ismerje el a katonai szolgálatot mint különleges közszolgálatot, valamint a katonai szervezethez való hűségét.

A hivatásos katonák mobilitásával kapcsolatban kiemelt érdeklődés mutatkozott a humánszolgálati tevékenység és a lakhatási támogatás kérdésköre iránt. A lakástámogatásokat illetően a tárca tervei szerint egy normatív jellegű támogatási forma, a „lakáspénz” jelentheti a megoldást. A Magyar Honvédség rendelkezésére álló lakásállománnyal jelenleg lehetetlen kezelni a felmerülő igényeket. Az újonnan bevezetésre tervezett, a rendfokozatot, a család méretét és a szolgálati hely ingatlanviszonyait figyelembe vevő normatív ellátási rendszer a pénzügyi támogatásra épül, amely alkalmas lesz arra, hogy a katonák és családjaik számára a lakhatás az adott szolgálati helyen megoldható legyen. Mindez kiegészül egy olyan

humánszolgálati rendszerrel, amely a lakhatás megoldásán túl segítséget nyújt az állomány tagja számára, hogy helyőrségváltáskor a család szociális helyzete rendeződjön, a gyermekek iskoláztatása, a házastárs munkába állása biztosított legyen.

A „road-show” több állomáson érdeklődtek azoknak a katonai beosztásoknak a sorsáról, amelyek a munkakörök elemzését és értékelését követően civil beosztásokká módosulnak. A katonai tapasztalatot, szakudást és ismereteket megkívánó munkakörökben továbbra is katonai beosztások maradnak. A jövőben az állomány tagjai a jelenleginél több síkon mozoghatnak, több lehetőség közül választhatnak: oldalirányban, a rendfokozat-

tuknak megfelelő katonai beosztásba mozdulhatnak el, vagy ugyanabban a beosztásban, de más közszolgálati jogviszonyban (közalkalmazottként, kormánytisztviselőként) folytathatják tovább pályafutásukat. A tárgykörhöz kapcsolódóan felmerült az a kérdés is, hogy a külszolgálati beosztásokat az új koncepció alapján, az érintett munkakörökben hogyan tölti majd fel a tárca. A missziós és külszolgálati munkakörökhöz, az ott jelentkező katonai szakudást követelő feladatok ellátásához a szükséges mértékű katonai beosztások biztosítva lesznek. A szakértővé, specialistává válás, valamint a pályamodell horizontális bővülése szintén az érdeklődés középpontjában állt. Az új humánstratégia szerint bizonyos előmeneteli követelmények teljesítését követően lehetőség nyílik a szakértővé válásra, amellyel meghatározott szakmákban lehet folyamatos fejlődést, ezáltal előrelépést elérni. Egyfajta „osztályos fokozat” megszerzésén keresztül nemcsak szakmailag válhatnak még jobbá, hanem „védettséget” is szereznek a maximális várakozási idő meghosszabbításával.

Az országjáró „road-show”-nak 2011 októberében csak az első szakasza zárult le. A stratégia végleges formája az eddigi tapasztalatok, reális igények és szükséges módosítások feldolgozásával és a Magyar Honvédség rendelkezésre álló forrásainak figyelembe vételével lesz kialakítható. A következő lépésben a meghatározó szabályzókat kell lefektetni. A soron következő lépcső a Hjt. 2012 januárjában hatályba lépő és az új humánstratégia alapjait adó módosításainak megalkotása.

A jövő évben a honvédelmi tárca és a honvédség vezetői az állomány minél szélesebb körben történő tájékoztatására helyezik a hangsúlyt. A katonák megismerkedhetnek az új életpályamodell követelményrendszerrel, sajátosságaival, valamint a várható juttatásokat. A tervek szerint 2012 második felében kerül megalkotásra az új humánstratégiához több szállal kapcsolódó új jogállási törvény, amelynek segítségével már teljes képet althozhat a katonák a jövőben várható előmeneteli és szakmai állapotáról.

KÉNJUSTÁR: HALÁLOS VEGYÜLET, MÉRGEZŐ HARCANYAG, AMELYET A SZEMBEN ÁLLÓ HADSEREGEK ANNAK IDEJÉN TALÁN ALKALMAZTAK IS VOLNA... KÉNJUSTÁR: „BÉKÉS KIKÉPZŐANYAG”, AMITŐL AZ MH 93. PETŐFI SÁNDOR VEGYIVÉDELMI ZÁSZÓALJ KATONÁIT ÉVENTE KÉTSZER MINDÖSSZE CSAK EGY VÉKONY GUMIRUHA ÉS AZ ABBA ÉPÍTETT GÁZÁLARC VÁLASZTJA EL.

Zemianske Kostolanyban, a közel kétezer lakosú szlovák településen évek óta rendszeresen megfordulnak a magyar vegyivédelmi katonák: a falu határában található ugyanis a szlovák haderő vegyivédelmi kiképző központja. A bázis különlegessége, hogy területén – szigorúan ellenőrzött körülmények között – éles harcanyagok is lehet kiképzést végrehajtani. (Miután Magyarországon a rendszerváltás után felszár-

olták a hasonló objektumot, a Magyar Honvédség vegyivédelmi katonái itt hajtják végre az éles harcanyagok használatával járó kiképzési foglalkozásokat.)

– Egy évben két alkalommal, összesen hetven magyar vegyivédelmi katonát vehet részt éles harcanyagokkal végrehajtott kiképzésen – mondta Kovács Gábor őrnagy, a zászlóalj kiképzési részlegének vezetője, a Szlovákiában járt magyar „kontingens” parancsnoka.

– Legfőbb feladatunkként az éles harcanyagokkal szennyezett katonai felszerelések, technikai eszközök, fegyverek, valamint önmagunk mentesítését, továbbá az ön- és kölcsönös segítségnyújtást gyakoroljuk.

Az éles harcanyagok közül a szlovákiai kiképzéseken általában kénmustárt használnak. Ez az anyag barnás színű, olajos állagú folyadék, amely az úgynevezett hólýaghúzó mérgező harcanyagok közé tartozik. A bőrrel érintkezve megtámadja a szöveteket, amelynek nyomán nagyon lassan gyógyul és fájdalmas hólyagok keletkeznek. Jó tudni, hogy ha a kénmustár például a bőrön vagy a nyálkahártyán keresztül nagyobb mennyiségben a szervezetbe kerül, a kö-

VESZÉLYZÓNA

Békében is élesben

vetkezmény akár a halál is lehet. Ezt a mérget egyébként Szaddám Huszein is használta, amikor az 1980-as években vegyi támadásokat indított az Irak északi részén élő kurdok ellen...

A kiképzőpályáról, az előrelátó tervezésnek és kialakításnak köszönhetően, nem szabadulhat ki semmiféle veszélyes harcanyag. A három zónára felosztott terület külső része az úgynevezett biztonsági zóna, ide akár civil ruhában is be lehet menni. Ezt követi a védelmi zóna, amely már csak teljes védőfelszereléssel közelíthető meg, ám itt még nem találkozunk a katonák éles harcanyagokkal. A tényleges kiképzés az úgynevezett veszélyes zónában zajlik, ahol csak a lebetonozott, kiépített foglalkozási helyeken lehet tevékenykedni.

Miközben a parancsnok a kiképzőpályát ismerteti, a magyar katonák első négyfős csoportja már felkészült legelső feladatára. Társaik segítségével a Magyar Honvédségben rendszeresített védőöltözetet veszik éppen magukra. Mint azt Húsvéth Zsolt zászlós, a zászlóalj mentesítő századának vezénylőzászlósa megjegyezte: ez a 96M, úgynevezett nehéz védőruha háborúban alkalmas a tömegpusztító fegyverek és a mérgező harcanyagok elleni védekezésre, békében pedig a katasztrófavédelmi feladatokban történő közreműködésre. Erre legutóbb a tavaly októberi vörösiszap-katasztrófa során volt példa, ahol a „vévés” katonák több napon keresztül, szinte szünet nélkül használták ezt a védőruhát.

Beöltözött katonáink a mintegy há-

romszáz méter hosszú pályán különböző feladatokat hajtottak végre. Így például az asztalokon található katonai felszerelésekről meg kellett mondaniuk, hogy milyen mérgező harcanyagokkal szennyezettek, majd ezt követte a mentesítés. Mindehhez a CAM-2-es készüléket használták, amely képes a levegőből is kimutatni a mérgező anyag jelenlétét és koncentrációját. A felderítést követően az úgynevezett kimutató papírral kellett igazolni a mérgező harcanyag jelenlétét és típusát. A következő lépés a mentesítés volt: a hypoklorid vizes oldatával mosták le az eszközt, majd részleges önmentesítést hajtottak végre.

A feladatok végrehajtása után a védőruháról is le kell mosni az esetlegesen rátapadt szennyeződések, de a mentesítést a pályáról történő kimenetel előtt ellenőrzik is. Az erre a célra kialakított fülkében minden katona kilencven másodpercet tölt el, s miután abban hatvanöt Celsius-fokos hőmérséklet uralkodik, nem csoda, hogy „sütőnek” becézik.

– A védőruha maximális biztonságot nyújt, ráadásul komfortérzetet növelő, légzésrészegítő berendezés

is van benne – mondta Éva Lóránt törzsőrmester, az ABV-felderítőraj parancsnoka. Azt is hozzátette, hogy nagy figyelmet követel az éles harcanyagokkal végzett munka, de a katonák – éppen a kiváló felszerelés és a magas színvonalú kiképztség birtokában – megelőzhetik a veszélyhelyzeteket még a veszélyzónában is.

Forrás: Szűcs László, Honvédelem.hu

TÖBB ÉVE NEM VETTEK RÉSZT HEGYI KÖRÜLMÉNYEK KÖZÖTTI KIKÉPZÉSEN A TATAI MH 25. Klapka György Lövészdandár katonái.

OKTÓBERBEN AZONBAN LEHETŐSÉGÜK NYÍLT ARRA, HOGY ERDŐS-HEGYES TEREPEN HARCÁSZKODJANAK, ILLETVE GYAKOROLJÁK A SZIKLAMÁSZÁST ÉS AZ ERESZKEDÉST.

Hegyi harcászati feladatok a Gerecse lankáin

**BIZTOSÍTÁS –
BIZTONSÁG**

Kétféle hegyi kiképzésen vett részt a tatai dandár lövészászlójának minden katonája, legalábbis azok, akiket más feladatok nem szólítottak el a Gerecse hegység vadregényes zugában végrehajtott foglalkozásoktól. A

lövészek kiképzési tervében az október 10–21. közötti időszak a „harcászati 6-os tárgykör” beírás szerepelt, amely gyakorlatilag a szakaszok összekovácsolását jelentő sajátos viszonyok között – adott esetben erdő-hegyes vidéken.

– Több éve nem vettek részt hegyi kiképzésen a tatai katonák, idén azonban lehetőségünk nyílt arra, hogy a Gerecse egyik eldugott részén megfelelő körülmények között gyakorol-

hassunk – mondta Virág Zoltán őrnagy, a zászlóalj kiképzési részlegének vezetője, foglalkozásvezető. Hozzátette: ahhoz, hogy most el tudjanak jutni a kiképzés helyszínére, szükség volt a helyi erdészet és a Gerecse Tájvédelmi Körzet engedélyére is, amelynek megszerzése rendkívül gördülékenyen ment.

A terepfoglalkozásokat egyébként a Sütő és Tardos közt található Malomvölgy közelében lévő Vörös-kő-híd környékén, az egykori bányaudvaroknál tartották. A laktanyában lebonyolított elméleti oktatást követően itt rendezték be a komplex foglalkozási helyeket, ahol a kötelek kezelését, a csomózási technikákat, a beülők készítését, a különleges viszonyok közötti sebesültszállítási módokat, illetve az emelkedők és lejtők kiüzdését gyakorolták. Mint megtudtuk: a katonáknak eleinte kicsit szokatlanok voltak a körülmények, ám rövid idő alatt belerázódtak a feladatba, s a kiképzés végére kifejezetten élvezték a mászást, az ereszkedést és mindazt, ami ezzel együtt járt.

– Az első héten jutott idő egy 24 órás túléllógyakorlatra is, amelynek során a menedékkészítés, a tűzgyújtás, a víznyerés, valamint a táplálékszerzés módszereit és fortélyait sajátították el, illetve gyakorolták be – mondta Virág őrnagy, akitől megtudtuk azt is, hogy a második héten szakharcászati foglalkozásokat tartottak az állományuknak. A katonák ekkor gyakorolták be az erdő-hegyes területen vívott védelmi harc során alkalmazott módszereket, a támadó jellegű tevékenységek közül pedig lesállást és rajtaütést is végrehajtottak.

A foglalkozás-sorozatot kétnapos gyakorlattal, úgynevezett ellenőrző menettel zárták a katonák, ennek során be kellett mutatniuk minden olyan tevékenységet, amit az elmúlt két héten elsajátítottak.

A kiképzést olyan tisztek és tiszteltyettesek vezették, akik hazai vagy külföldi tanfolyamokon sajátították el a „hegyi harc” ismereteit, illetve szabadidejükben is foglalkoznak hegy- és sziklamászással.

Különleges zászlóalj – különleges fegyverek

A különleges műveletek sikeres végrehajtásához többek között olyan fegyverzetre is szükség van, amely a tervezett és/vagy várható összcsoportoknál biztosítja a saját erők főlényét. Mivel a különleges műveleti csoportok gyakran a saját bázistól, a szövetséges alakulatoktól távol dolgoznak, így alapvető fontosságú a megbízhatóság, a strapabírás is. S persze az sem árt, ha a szövetséges csapatokkal közös löszert, alkatrészeket használnak, hiszen ezzel a logisztika, a karbantartás is egyszerűsödik. S persze az sem elhanyagolható előny, hogyha a harc közben bárkitől lehet löszert kérni...

MESSZE HORDÓK

A zászlóalj kiváló eszköze a hazai fejlesztésű és gyártású Gepárd mesterlövészfegyver. A különleges kialakítású, egylövétű, 12,7x108 mm-es löszert használó fegyver jól kiképzett kezelővel 2000 méter távolsáig képes személyeket vagy gyengén páncélozott célokat (repülőgépek, helikopterek, radarrendszerek, rádióállomások elemei) semlegesíteni. A fegyvernek nemcsak a hatótávolsága és a rombolóereje tekintélyes, hanem a hátrarúgása is. A kezelőt tripla energiaelnyelő rendszerrel védik: a csőszájfék, a rugalmas ütközővel ellátott válltámasz és a szilárd feltámasztást adó lábrendszer (a mellő vállaláb, illetve az

állítható hátsó láb) segítségével a fegyver kezelhető marad: a vállat akkora terhelés éri csak, mintha egy hagyományos gépkarabélyt használna.

A zászlóaljnál hadrendben áll a Szép József mérnök által tervezett, 7,62x51 milliméteres

Szép-mesterlövészpuska is. Az ismétlődő rendszerű fegyver – speciális, bullpup (a zárszerkezet az elsőtől bilentyű mögött helyezkedik el) kialakításának köszönhetően – meglehetősen kompakt, jól hordozható a földön és a levegőben is. A mesterlövészpuska egysoros, öt töltény befogadására alkalmas egyes szerénytárral használható, a nagyobb lőpontosság elérését optikai irányzék segíti.

S ha ez még nem lenne elég, Szolnokon megtalálható a Remington híres 700-as

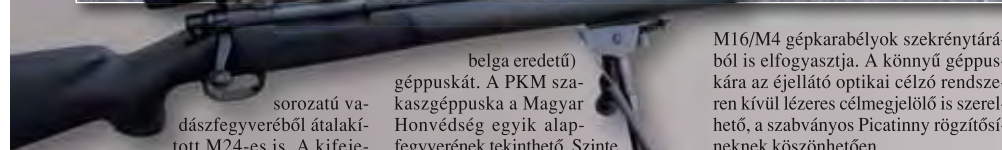
KALIBER

AZ MH 34. BERCSÉNYI LÁSZLÓ KÜLÖNLEGES MŰVELETI ZÁSZLÓALJ FEGYVERZETE LEGALÁBB OLYAN SOKSZÍNŰ, MINT FELADATRENDSZERE. CÉLSZERSZÁMOK, AMELYEK AZ ÉPÜLETHARCOT ÉS A NAGY TÁVOLSÁGÚ ROMBOLÁST EGYARÁNT SZOLGÁLJÁK.

A belga–amerikai M249 SAW, éjjellátó optikával

Az M24 mesterlövész-fegyver

belga eredetű) géppuskát. A PKM szakaszgéppuska a Magyar Honvédség egyik alapfegyverének tekinthető. Szinte minden katonai alakulatnál használják, sőt, harcjárműbe beépített, elektromos elsütésű és vastagabb, nem cserélhető csővel ellátott változata is hadrendben áll a honvédségnél. A 7,62x54R löszert tüzelő könnyű géppuska meszszire, akár 1200–1500 méterre is képes hatáson fedező tüzet biztosítani.

GYORSTÜZELŐK

A távolság mellett néha a tűzgyorsaság is sokat számít. Erre a zászlóaljnál két „célszerszámot” is használnak: egy orosz (ex-szovjet) és egy amerikai (igazából

belga eredetű) géppuskát. A PKM szakaszgéppuska a Magyar Honvédség egyik alapfegyverének tekinthető. Szinte minden katonai alakulatnál használják, sőt, harcjárműbe beépített, elektromos elsütésű és vastagabb, nem cserélhető csővel ellátott változata is hadrendben áll a honvédségnél. A 7,62x54R löszert tüzelő könnyű géppuska meszszire, akár 1200–1500 méterre is képes hatáson fedező tüzet biztosítani.

Kiseb méret, kisebb lőtávolság, könnyebb kezelhetőség és éjjellátó célzó rendszer: a belga FN Minimi géppuska amerikai változata, az M249 SAW szakaszgéppuska belopta magát a szolnoki szívekbe. Az 5,56x45 milliméteres löszert akár hevederből, akár a szabvány

M16/M4 gépkarabélyok szerénytárból is elfogyasztja. A könnyű géppuskára az éjjellátó optikai célzó rendszeren kívül lézeres célmegjelölő is szerelhető, a szabványos Picatinny rögzítősnak köszönhetően.

AZ ALAP

A különleges műveleti zászlóalj operátorainak (katonáinak) alapvető egyéni fegyvere az 5,56-os kaliberű M4A1 SOPMOD. Az alap itt is egy jól bevált fegyver, az M4 gépkarabély, amelyet a Colt az M16-osból alakított át. Az M4-es azonban Szolnokon számos olyan apróságot kap fel magára, amelytől a „sima” gépkarabélyból különleges fegyver lesz. Itt is meg kell említeni a Picatinny rögzítősnak, hiszen ezekre kerülhetnek fel – a feladatnak megfelelően – a kiegészítők. Ami alapnak számít, az a vörös

A „mindenes”, a PKM könnyű géppuska

M4 SOPMOD: gépkarabély a speciális feladatoknak megfelelően felszerelve

célpontos optikai rendszer. Az elv egyszerű: ahol a pont van, oda lő a fegyver. Városi, gyors lefolyású fegyveres össze-

csapásokban életet jelenthetnek azok a másodpercek, amelyet a kicsiny vörös pont és az optika megta-
karít a fegyver használójának. Persze kerülhet a fegyver csőve alá 40 mm-es M203-as gránátvető, valamint mar-
kolat, nagy fényerejű lámpa, míg felül

dését. Van, amikor elég, ha csak csíp, de nem öl meg; erre való az M4-esre szerelhető, különleges paintball-készlet. A zár- és csőcsérelve jár, a fegy-
vert részben égszínkékké változtató átalakítással egy nagyon kellemetlen ütést

KICSIBEN OKOS

A többi társa mellett szinte eltörpül Heckler & Koch MP5A3 géppisztoly. Az épületeken belüli vagy rövid távol-
ságban (200 méterig) vívott tűzharcok

A gyakorló M4-es gépkarabély: nagyot csíp, ha eltalál

Munkaeszköz és avatott kezekben veszélyes fegyver

A királynő: a Gepárd nagy kaliberű mesterlövészfegyver

Egy komoly ajtókopogató, a Remingtontól

A magyar fejlesztésű Szép-mesterlövészpuska

kedvelt rendőrségi és katonai fegyvere (nem is beszélve a különböző civil biztonsági cégekről) az MP5-ös család. A géppisztoly szintén szabványosított NATO-lőszert, 9x19 mm-es Parabellumot használ. A betolható válltámasszal felszerelt fegyverre szintén sokféle kiegészítő szerelhető fel. Ezek közül a nagy erejű lámpa, a lézeres célpontjelölő és a különböző célzó op-
tikák a legnépszerűbbek.

Az épületbe ugyanakkor be is kell jutni: ebben segít a Remington 870 Marine csőtáras sörétes puska. A speciális lőszer-
rel felszerelt fegyvert Szolnokon az ajtók hatékony kinyitására használják. A

lőszer kiszakítja az ajtó zárszerkezetét, de a szobába már nem repülnek be a sörétjei, így az esetleg benn lévő polgári személyeket sem veszélyezteti. A 870-es természetesen alkalmas más, nagy erejű golyós és sörétes lőszer használására is.

A maroklófegyverek igazán csak az utolsó esélyt je-

lentik: itt is áttértek már a modern, szabvány Parabellum-lőszert tüzelő pisztolyokra. A magyar gyártású, sok gondot okozó P9RC fegyvert lassan kiszorítja az osztrák Glock 17-es. A „plasztik pisztolyoknak” is csúfolt fegyver óriási népszerűségnek örvend a világ hadseregeiben és a bűnüldöző szerveknél, szolgálatoknál. A fegyver persze nem teljesen műanyag: a szán és a cső is ötvözött acél. Viszont a tok, a tártest, az irányzék és az elsütőszerkezet egy része is nagy szilárdságú kopolimerből, azaz speciális műanyagból készült, így a fegyver sokkal könnyebb lett, mint vetélytársa.

Az alap Colt M4-est csak a kiképzés során használják

Angyalbőrben minden kicsit más...

Magyarországon először a második világháborút követően létrejött haderőben kezdtek el szolgálni szervezetszerűen nők. Képünkön a honvédség egyik első katonanője 1945-ből, illetve egy késői követője, napjainkból.

ASSZONYOK FEGYVERBEN (2.)

A VILÁGON TALÁN NINCS MÉG EGY OLYAN INTÉZMÉNY, AHOL AKKORA SZEREPET JÁTSZANAK A NEMI KÜLÖNBΣÉGEK, MINT A HADSEREGBEN: EBBEN A FÉRFIAK URALTA VILÁGBAN A NŐK MÉGIS EGYRE NAGYOBB SZÁMBAN KÖVETELNEK HELYET MAGUKNAK. A VONATKOZÓ NEMZETKÖZI ÉS HAZAI PÉLDÁKAT ISMÉT A TÉMÁVAL FOGLALKOZÓ KIÁLLÍTÁS SZERVEZŐJE, A HADTÖRTÉNETI INTÉZET ÉS MÚZEUM FŐMUZEOLÓGUSA, CS. KOTTRA GYÖRGYI SOROLJA.

A felvilágosodás, de különösen a romantika idején – a női szerepek lassú változása mellett – feltűnt egy új jelenség, az irodalom és képzőművészet által kedvelt heroína-, azaz hősnőkultusz, ami elsősorban a nemzeti függetlenség eszméjének ébrentartását szolgálta. A magyar történelem kiemelkedő jelentőségű személyiségei – ilyen volt Rozgonyi Cecília és Zrínyi Ilona – mellett ekkor jelentek meg az írók által „hőssé” formált nőalakok, például az 1711–1772 között élt Czinka Panna, vagy Korponay Jánosné Ghézy Julianna (1680–1714), a lőcsei fehér asszony. Esetleg az olyan fantázia szülte leányok, mint Dobó Katica.

Kötőrése kivezényelt rutén nők az első világháborúban.

Az első világháború idején a nők a frontvonal mögötti betegápolásban vettek részt, a hadszíntereken kizárólag férfiak mentették a sérülteket.

VÁLTOZNAK A SZEREPEK

A szabadságharc leverése után, az 1867. évi kiegyezéssel létrejött az Osztrák–Magyar Monarchia, melynek hadereje 1878-ban megszállta Bosznia-Hercegovinát. Ekkortájt már számos nőegylet működött hazánkban; e szervezetek vezetői közös értekezletükön elhatározták, hogy mozgalmat indítanak a balkáni országban harcoló katonák, valamint az itthon maradt hozzátartozók megsegítésére, s Központi Segélyező Nőegylet néven gyűjtést szerveztek. Kezdeményezésük sikerét látva aztán e tevékenységüket állandósították, egyúttal az egész országra kiterjesztették. Ezzel párhuzamosan a genfi egyezmény-

nyeknek megfelelő alapszabályt dolgoztak ki, majd az 1879. március 27-én megtartott közgyűlésükön – Erzsébet királyné védnökségével – létrehozták a Magyar Országos Segélyező Nőegyletet. Kezdeményezésükre bontakozt ki hazánkban az önkéntes és hivatásos ápolónőképzés, de a szervezet élen járt a Nemzetközi Vöröskereszt eszméinek terjesztésében is, vezetői pedig részt vettek a Magyar Vöröskereszt megalakításában.

Az 1881-ben létrejött Magyar Vöröskereszt már szervezett keretet biztosított a nőknek a frontvonal mögötti betegápoláshoz, a hadszíntereken mindazonáltal az első világháború idején kizárólag férfiak vettek részt a sérültek

A korszak hírességei – köztük Karády Katalin – mind felléptek a fronton szolgáló katonák előtt vagy meglátogatták a sebesülteket.

emancipáció folyamatát. A háború végén már nem lehetett a nőket visszatelepíteni régi feladatköriükbe – mutatott rá Cs. Kottra Györgyi.

ÁPOLÓNŐK ÉS CÍMLAPLÁNYOK

A Magyarországon a második világháború előtt elfogadott honvédelmi törvény (1939. II. tc.) pontosan meghatározta, hogy a nőket fegyveres szolgálatra nem, csak honvédelmi munkára, azaz légoltalomra, hátországvédelmi építkezésre és sebesültápolásra lehet kötelezni. 1940-től felállították a női önkéntes munkaszolgálatot, amelynek eredményeként a nők közvetlen kapcsolatba kerültek a hadsereggel: főként

kommunikációs, illetve a légvédelemmel összefüggő kisegítő munkákat bíztak rájuk. A Légoltalmi Ligába nőket is toboroztak, hogy lakóköznyezetükben megszervezzék a légítámadás utáni oltsát, romeltakarítást. A legtöbb nő azonban önkéntes vöröskeresztes ápoló akart lenni, Horthy István kormányzóhelyettes feleségéhez hasonlóan.

– A nőknek nem csupán a hátország nyugodt légkörét kellett biztosítaniuk: rájuk maradt a várakozás gyötrő kínja is. Számos felvételt örzünk aggódó anyákról, feleségekről, menyasszonyokról, akik várták a frontról érkező híreket szeretteikről. A második világháborúban rádadásul a nők propagandaszerpe is minden korábbinál hangsúlyo-

Női emancipáció ide vagy oda, Afganisztánban a katonanőknek is kötelező a fejkendő viselése

mentésében. A női szerepkör ugyanakkor mégis gazdagodott egy újabb elemmel, a háborús propagandában történő részvétellel: védelemre szoruló lányok, asszonyok kerültek a háborút pártoló plakátokra, emellett természetesen az ő feladatuk maradt a frontról visszatérő katonák támogatása és az ingyenkonyhák üzemeltetése.

– A legnagyobb változást mégsem ez jelentette a női szerepekben, hanem az, hogy a fronton harcoló férfiak helyét át kellett venniük az ipari és a mezőgazdasági termelésben. Ez az átrendeződés a paraszti réteget rázta meg leginkább: a nő családfeenntartóvá, földmegtartóvá vált a férj távollétében. Az asszonyok irányító státusba kerülése olyan kollektív élményt generált az egész kontinensen, ami jelentősen felgyorsította a női

sabbá vált. Klasszikus háborús időszakban, amikor a hátországot nem érintették a harcok, óriási szerepet szántak a hölgyeknek a mozgósításban. elsősorban a zászlóvadásokkal, illetve a levelezésmozgalom támogatásával. A háború totálissá válásával pedig – vagyis amikor a harcok a hátországot is elértek – meg sokasodtak a női feladatok a hon védelmében: a „gyengébbik nem” képviselői bekapcsolódtak a hadiipari termelésbe, míg a légoltalomban közreműködőknek a bombázások után segítenük kellett a házak oltásában, a mentésben – mondta a főmuzeológus.

A művészeket szintén bevonták a háborús propagandába: erre kiváló példa, hogy Kiss Manyi, Karády Katalin és a korszak más hírességei mind felléptek a fronton szolgáló katonák előtt. Emellett megszületett a harcok közepette is a mindennapi életét élő hölgy képe, azé a hölgyé, aki a háborúra fittyet hánnya dolgozik, mosolyog, sminkeli magát, új frizurát csinált, miközben gyűjtésekkel támogatja a fronton harcoló családtagjait, s azt sugallja: ő jól van, érte nem kell aggódn.

Magyarország egyébként 1941-ben lépett be a második világháborúba, míg az első nő 1943-ban kerültek ki a frontra – szám szerint hatvanan, Marshallkó Zsófia főápoló vezetésével. Az ápolónői feladatok mellett a lányok modellé válása is egyfajta női szerepvállalás volt a hadseregben: az amerikai légierőnél népszerű, bombákra, repülőgépek oldalára festett úgynevezett címlaplányok (pin-up girl-ök) hazánkban is megjelentek, míg a katonai barakkok falait ellepték a vonzó modellek újságokból kiollózott képei.

VÁJÁRLÁNY: IGEN, KATONALÁNY: NEM

A második világháború alatt már a katonaságnál is erősen repedezett a klasszikus szerepmegosztás fala: a férfi se-

Katonanők ma már szép számmal szolgálnak missziókban, műveleti területeken, például Koszovóban, a KFOR keretein belül.

bet ejt, a nő bekötözi. Az Amerikai Egyesült Államok hadseregében például nagy számban szolgáltak lányok, asszonyok, akárcsak Nagy-Britanniában. Németországban, a Wehrmachtnál (az egészségügyi szolgálaton kívül) 450 000 nő volt állományban, míg a Vörös Hadseregénél körülbelül egymillió – és nem csak ápolónőként, titkárnőként, sofőrként, tolmácsként, fordítóként, hírszerzőként, telefonkezelőként, küldőként vagy híradóként számítottak rájuk. A harcoló alakulatoknál szolgáltak szert a legnagyobb hírnévre, de a szovjetek a partizániskolákban is nagy számban képeztek ki harcba lányokat, asszonyokat. A magyar társadalom is éppen a Vörös Hadsereg benyomulása-akor találkozott először „igazi” női katonákkal.

A nők tehát a harcokban is részt vettek, de korántsem ez volt az általános gyakorlat: általában a segéderő szerepét töltötték be, s e minőségükben támogatták a férfiak harctéri erőfeszítéseit. Ezt figyelhetjük meg az 1945 utáni Magyar Néphadsereg esetében is, ahol szakaszolgálati beosztásokban alkalmaztak hölgyeket, főként az egészségügy, az ügyvitel, a személyügy, a pénzügy, az oktatás, a térképészet, illetve a híradó szolgálat területén.

Dr. Dani Fruzsina orvos főhadnagy az afganisztáni kórházban

– Jellemző azonban a korra, hogy bár a női egyenjogúság jegyében a vájár-lány, a traktoroslány és az elmaradhatatlan kalauzlány hatalmas propagandát kapott, a katonalánnyal csújnán bírtak. A korszak plakátjain szinte toposzként szereplő, vigyorgó katona minden esetben férfi volt, köszönhetően a hagyományos női szerepeken csak a kommunikációjában túllépő hatalom ökonzeratíviv erkölcsiségét tükröző hozzáállásának. Más kérdés, hogy ugyanez a hatalom jól érzekelte: a magyar társadalom még nem teljesen készült fel erre a fordulatra. Végül is a második világháború alatt a messze fejlettebb Nagy-Britanniában sem volt teljesen egyértelmű a nők katonai szolgálatának megítélése – jegyezte meg Cs. Kottra Györgyi.

A néphadseregben szolgáló nők száma mindazonáltal folyamatosan emelkedett, magasabb, például ezredesi rendfokozatig (egy-két orvost, történetesen lezártá) azonban kevesen vitték. Jellemző módon 1989-ig a Zrínyi Miklós Katonai Akadémián is csak levelező tagozatra vettek fel nőket. Napjainkban ugyanakkor a hadseregekben történő alkalmazásuk világszerte általános jelenség, ám többségük ma is tradicionális női munkakörökben (tehát irodai állásban) dolgozik, s nem fegyverrel a kézben szolgálja hazáját.

– Lehetnek persze kombattánsok (harcolók) is, szolgálhatnak missziókban, műveleti területeken. A Magyar Honvédség két női hősi halottja szomorú bizonyítéka annak, hogy a „gyengébbik nem” képviselői immár a tűzvonalon is egyenrangúak lettek a férfiakkal – jegyezte meg Cs. Kottra Györgyi.

(Az archív képeket a HM HIM, míg az archivált felvételeket a PRT hősátotta rendelkezésünkre. A KFOR-misszióban, illetve a magyarországi kiképzésen készült fotók Ráczi Tünde munkái.)

Folytatódó együttműködés

HADSEREGÉPÍTŐK

TÁRGYALÁSOK A HONVÉDELMI MINISZTERIUM ÉS A HONVÉD VEZÉRKAR VEZETŐIVEL, TALÁLKOZÁS A MAGYARORSZÁGON FELKÉSZÜLŐ, AFGANISZTÁNBA INDULÓ AMERIKAI KATONÁKKAL, ISMERKEDÉS A MAGYAR KÜLÖNLEGES ERŐKKEL, VALAMINT MÁS ALAKULATOKKAL: DEBORAH A. ASHENHURST DANDÁRTÁBORNOK, AZ OHIÓI NEMZETI GÁRDA PARANCSNOKA NÉHÁNY NAPOS MAGYARORSZÁGI LÁTOGATÁSA SORÁN NEM SOK ÜRESJÁRATRA PANASZKODHATOTT.

A honvédelmi tárca, valamint a vezérkar vezetőivel folytatott tárgyalásai után az Ohioi Nemzeti Gárda parancsnoka elsőként Hódmezővásárhelyre látogatott, ahol az OMLT (Operational Mentoring and Liaison Team – műveleti tanácsadó és összekötő csoport) hetedik váltásának felkészüléséről tájékozódott. Az OMLT – mint arról magazinunkban már többször beszámoltunk – a Magyar Honvédség és az amerikai alakulat kijelölt erőiből álló kontingens, amelynek feladata az Afgán Nemzeti Hadsereg egy zászlóalj kiképzésének és műveleti alkalmazásának segítése. Az alaprendeltetésből fakadóan az OMLT azon túl, hogy mentori tevékenységet lát el a zászlóaljnál, az éles műveletek tervezésében, a harcvezetés segítségében is részt vesz, így a most felkészülő váltást megelőző hat kontingens már bőséges harctéri tapasztalatokkal is rendelkezik.

Ashenhurst dandártábornok – miután meghallgatta az OMLT parancsnokainak jelentését a felkészítésről, majd találkozott a kontingens amerikai katonáival –, elismerően nyilatkozott a magyar–amerikai együttműködésről. Mint mondta, a két nemzet katonáinak immár többéves együttműködése sikeres, és nagyban hozzájárul ahhoz, hogy az afgán védelmi erők lehetőleg minél előbb átvehessék saját alakulataik kiképzését a nemzetközi erőktől. Addig is – erősítette meg magazinunk kérdésére – a Magyar Honvédség és az Ohioi Nemzeti Gárda folytatja együttműködését az ázsiai országban.

Hódmezővásárhelyi programja végzetével Ohio állam nemzeti gárdájának parancsnoka – elfogadva dr. Böröndi Gábor dandártábornok, az MH 5. Bocskai István Lövészdandár parancsnoka meghívását – Szentesre látogatott. (Az OMLT 7. váltásának magyar katonáit a Bocskai-dandár adja.)

A szentesi Tisza-szakaszon a dandártábornok asszony megtekintette a dandár BTR–80A típusú páncélozott szállító

harcjarmúveinek vízi vezetési gyakorlatát, illetve a „Blonde Avalanche 2011” gyakorlatra történő felkészülésüket. Ashenhurst dandártábornoknak arra is módja nyílt, hogy kipróbálja az egykor a Szovjetunióban gyártott technikai eszközöket: BTR–80A-val és a

PTSZ lánctalpas úszó gépjárművel is vízre szállt.

A parancsnok asszony utolsó magyarországi alakulatlátogatása során a magyar különleges erőkkel ismerkedett meg. Szolnokon elsőként Sándor Tamás ezredes, az MH 34. Bercsényi László Különleges Műveleti Zászlóalj parancsnoka tájékoztatta arról, hogy a zászlóalj megalakításához milyen anyagi, technikai és módszertani segítséget adott az Amerikai Egyesült Államok, illetve beszélt az alakulat felépítéséről, alaprendeltetéséről, valamint az amerikai különleges erőkkel Afganisztánban végzett tevékenységükről.

A tájékoztatót követően a dandártábornok asszony megtekintette a különleges műveleti zászlóalj technikai bemutatóját, szituációs lövészetét, majd az ügyvezetett taktikai házban egy csellemély kiemelését. (Ebben az objektumban a különleges erők a valóságot leginkább megközelítő körülmények között tudják gyakorolni a helyiség-harcot. Olyannyira, hogy ezt az akciót is csak éjjel látható készülék segítségével lehetett figyelemmel kísérni.)

A bemutatókat követően – Lamos Imre dandártábornok, a „házigazda” alakulat, az MH 86. Szolnok Helikopterbázis parancsnoka meghívására – az Ohioi Nemzeti Gárda parancsnoka kótetlen beszélgetésen vett részt vendéglátóival, s ennek során elismerően nyilatkozott a magyar „különlegesek” felkészültségéről, valamint az amerikai társaikkal Afganisztánban végrehajtott műveletekről. Azért is örül, hogy megismerkedhetett a Bercsényi-zászlóaljjal – mondta többek között –, mert a különleges erők otthon is nagyon közel állnak a szívéhez.

Két évszázad katonája

NEM CSAK A RUHA TE

A SIKERES EMBER MEGKAPJA, AMIT AKAR. A BOLDOG EMBER ÖRÜL ANNAK, AMIT KAP — H. JACKSON BROWN AMERIKAI ÍRÓ SZAVAI JUTOTTAK ESZEMBE, AMIKOR UDOVECZ GYÖRGGYEL BESZÉLGETTEM A KATONAI HAGYOMÁNYŐRZÉSRŐL. A HM HADTÖRTÉNETI INTÉZET ÉS MÚZEUM (HM HIM) MÚZEUMPEDAGÓGIAI OSZTÁLYÁNAK HAGYOMÁNYŐRZŐ SZAKREFERENSE, A SZOLNOK MAGYAR KIRÁLYI HONVÉD HAGYOMÁNYŐRZŐ ALAPÍTVÁNY ELNÖKE BOLDOG EMBER...

Udovecz György, mondhatnánk, élte nek minden percét azzal tölti, amit szeret: vérbeli hagyományőrzőként a katonai tradíciók évezredek történeteit leporolja, „élővé” teszi számunkra a múltat. Nyitott, energikus emberként tessékelt be a Hadtörténeti Múzeumban található irodájába. Még meg sem érkezett a kávé, amikor a 19. század végi katonai öltözködést, majd egy fegyverzetet reprezentáló könyvet lapozott föl nekünk.

– Ezek kincsek – mondta –, segítségükkel ugyanis rekonstruálható a korabeli öltözködés: még az is szerepel benne, hogy miként kell helyesen megvarrni az egyenruhát – hívta fel a figyelmet a szakreferens. Mert a hagyományőrzésnek fontos eleme az öltözet és a fegyverzet, illetve azok szabályok szerinti használata. Ha ugyanis a hagyományőrző nem korhű módon jelenik meg, torzíthatja a korszakról alkotott képet.

– A hitelesség érdekében tehát ezernyi szigorú feltételnek kell megfelelnie minden szervezetnek – válaszolt kérdésemre Udovecz György. Ebbe beletartozik az is, hogy kardot, lőfegyvert – legyen akár történelmi relikvia vagy élethű utánzat – kizárólag a hagyományőrző bemutatókon szabad viselni. Az egyenruhát sem lehet fölvenni, csak a hagyományőrző esemény helyszínén. További fontos kritérium, hogy csakis egy adott kor történelmileg hiteles ruháit és fegyvereit hordhatják a hagyományőrzők, különböző korok és népek szokásrendszerét, viseletét nem ötvözhetik.

A hagyományőrzés Európában mélyen gyökerező civil kezdeményezés, amelyet a mai napig egyre növekvő tisztelet övez. Elsődleges feladata pedig az oktatás. A magyar katonai hagyományőrzés gyakorlatilag a honfoglalástól a

SZI AZ EMBERT

második világháborúig terjedő időszakot öleli fel, de eltérő „szakásjog” mentén, mint ami több európai országban kialakult.

Ez egy nagyon költséges és sok tudást igénylő elfoglaltság. Külföldön, például Németországban, a hagyományörzés annyiba kerül, mint a vadászhobby. Ott inkább az egyének viszik ezt a tevékenységet (saját fegyverekkel, harcjárművekkel), semmint szervezetek, ahogyan nálunk alakult ki – tájékoztatott a katonai tradíciók ápolója, miközben elvett a szekrényből egy gránátosztási kucsmát. Itthon nem várható el egyetlen hagyományörzőtől sem, hogy komoly kiadásokba verve magát önköltéséig szerezze be ruházatát, fegyverzetét. A Honvédelmi Minisztérium új kezdeményezése is ezen kíván enyhíteni: idén először pályázatot írtak ki ruházatra és fegyverzetre.

– Itthon az utóbbi tíz évben megfigyelhető mennyiségi fejlődést napjainkban a minőség irányába próbáltak eltolni – mesélte a szakreferens, majd hozzátette: kialakítottunk minősítő és vizsgáztatási rendszereket. Ilyenkor össze-

KÉRDEZZ-FELELEK

– Kiváló feltaláló ezüst fokozattal, sőt 24 szabadalom társszerzője is volt az olajipar területén. Hogyan vált mégis életformájává hobbija?

– Minden felmenőm katona volt. A vonzódás így alakult ki, a történelemtudást pedig megszereztem. **– Kedvenc csata, háború vagy korszak?**

– A reguláris hadsereg érdekel leginkább, mert lejegyezték: milyen rendfokozatok voltak, milyen alkalomra, kinek és milyen ruhában kellett megjelennie, hogy hogyan fordul, mivel és mikor ló valaki.

– Létezik önnél szabadidő?

– A munkám, hogy segítsem a hagyományörzést. Biztosítom a háttéranyagokat, összegyűjtöm a szabályzatokat, hogy megosszam az emberekkel. Ezenkívül hagyományörző jelenléteket biztosítok, ahová kell, hétvégén is. Emellett a Szolnok Magyar Királyi Hagományörző Alapítvány elnökeként tevékenykedem. Maradék időmben könyvet írok; most is egy kötetet dolgozom, de ennél bővebbet még nem árulhatok el róla.

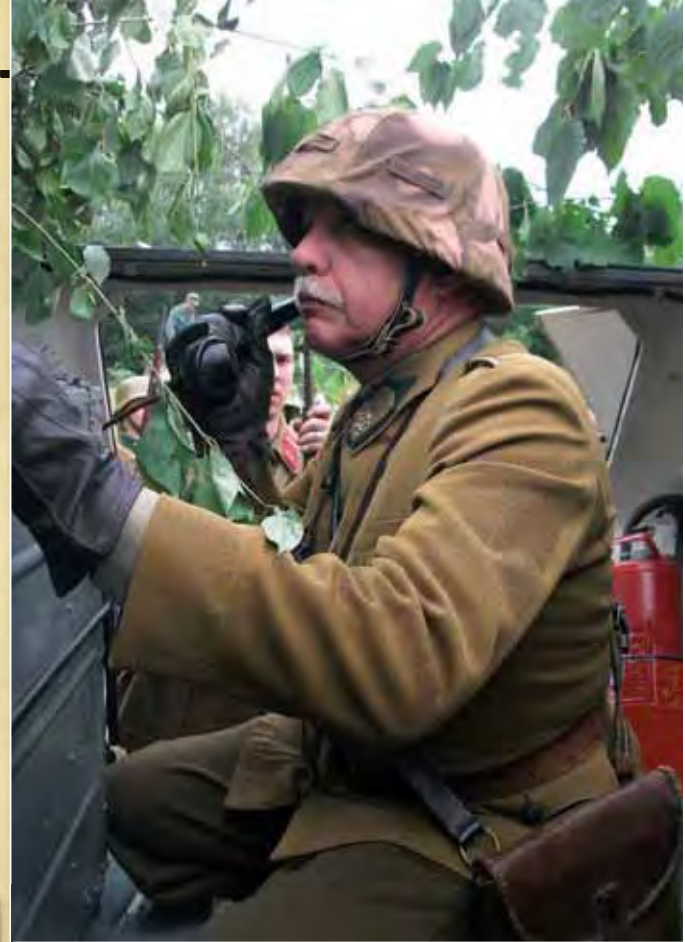

szását például legalább húsz éve megrendezik a csehek. Nemzetközi a részvétel, a korabeli helyzetnek megfelelően: lengyelek, osztrákok, szlovákok, csehek – akik az oroszokat személyesítik meg – és mi, magyarok. Egy másik komoly esemény a második világháborús hadijáték Barson, amelyet hat év óta szerveznek meg rendszeresen. Ez a szlovák védelmi miniszter és katonai attasék jelenlétében zajlik. Itt németek vannak nagy számban, a többiek oroszoknak beöltözött lengyelek és csehek. De jelen van a Magyar Királyi Honvédség 10 fős kontingense is, a mi képviselőtünkben – mesélte büszkén Udovecz György.

Az 1849. március 5-én vívott szolnoki csata leglényegesebb mozzanatait több mint kétszáz cseh, felvidéki, osztrák, német és magyar katonai hagyományörző eleveníti fel évről évre, 10–12 löveg, 40 lovas, 140–160 gyalogos részvételével, továbbá pirotechnikai elemek alkalmazásával.

Magyarország is otthont ad a nemzetközi hadijátékok szerelmeseinek. A 1848–1849-es forradalom és szabadságharc ütközeteit, csatáit felelevenítő nemzetközi hadijátékok jellemzőek itt-

hon, most a szűkös anyagi helyzet miatt leginkább erre korlátozódtak a szervezők – taglalta a hagyományörzés nagymestere. Tápióbecskén, ami a dicsőséges tavaszi hadjárat eseményeinek kapcsán érintett, évről évre akár száz lovas is megjelenik a csatatéren, őket nem egy esetben kétszáz gyalogos hagyományörző kíséri, továbbá tizenegyhány ágyú is harcol – mesélte nevetve. A 20. századi hadijátékokban azonban már kevésbé vagyunk jók. Ennek egyszerű oka: a világháborús hadijátékokra már jóval több technikai eszközt kellene beszerezni, hogy valóban ringbe szállhassunk. Egyelőre ez még nem adatott meg, és állami támogatás nélkül nem is tud megvalósulni. Kovács Vilmos ezredes, a HM HIM parancsnoka, Budapesten, Újpalotán, az Irinyi-laktanya melletti területet látja lehetséges helyszínként, hiszen a logisztikai feltételek ott adottak lennének, de erre még várni kell. Jelen pillanatban külföldre kell mennünk, ha ebben a korszakban szeretnénk hagyományt őrizni. Ma egyébként a Magyar Huszár- és Katonai Hagományörző Szövetségnek körülbelül nyolcvan tagegyesülete van, zömmel 48-asok. Hozzávetőleg 400 lovas tudnának kiállítani, Európában egyedülálló módon. Ez nagyon jelentős szám. Míg a külföldi hadijátékok előnye főleg gyalogságban és technikában mutatkozik meg, addig mi a lovasságban vagyunk erősek, akárcsak annak idején, hiszen itt, az Al-

földön teremtek a jó huszárok – mondta nevetve a reguláris hadsereg szerelmese.

A Hadtörténelmi Múzeum szervezésében több éve tartanak élő hadtörténelmi órákat, bemutatókat. Ezeknek célja, hogy az eseményeken a diákok és az érdeklődők megismerhessék az eszközöket, a történelmileg hiteles fegyvereket, öltözékeket.

Ezeknek az eseményeknek – a tárgyi tudás bővítésén túl – talán az a legfontosabb hozadéka, hogy a fiatalabb korosztályok nem válhatnak áldozatává azoknak a történelmhamisítóknak, akik a tudatlanságot kihasználva zavaros ideológiákat gyártanak – hívta fel a figyelmet a szakreferens. A hadtörténelmi specifikus területe a történelem, amin – általánosságban véve – csak átfutunk az iskolákban, vagy ekképp említik meg:

a csata itt és itt dőlt el, ezzel pontot téve két hatalom konfliktusának végére. A katonai hagyományörzők szerepe itt nyer jelentőséget. Mi ugyanis ezt az úrt kívánjuk kitölteni azzal, hogy beöltözzünk különböző korok egyenruhába, és az akkori kiképzési szabályzat szerint szemléltetjük a csatákat. Mindezt meg tesszük tanintézményekben, rendezvényeken és hadijátékok alkalmával egyaránt. A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem a szegedi József Attila Tudományegyetemmel együtt például történelmshallgatókat visz ki a már említett austerlitz csatát idéző hadijátékra. Ez egy komplett program: bejárják a múzeumokat, az emlékhelyeket és magát a csatát is látják élőben. A legjobb módja a tanulásnak – hangsúlyozta a katonai tradíciók őrzője.

hívjuk az egyesületeket, és elmondjuk, hogy a ruházat, illetve fegyverzet mely elemei nem korhűk, egyúttal javaslatot teszünk a korrekcióra is. Itt jön a képbe a Hadtörténelmi Intézet és Múzeum – hangsúlyozta –, mivel a tudás és a hát-

téranyag itt található meg. Európában nagyon szigorúan veszik a nemzetközi hadijátékokat. Minél komolyabb egy esemény, annál inkább. Eleve ki kell érdemelni a meghívást, ez a minőség elvét tükrözi. Az austerlitz csata újrát-

Honvédfesztivál Pákozdon

SZOBORAVATÓ ÉS SZÁMHÁBORÚ

A PÁKOZDI KATONAI EMLÉKPARKBAN AZ IDÉN IS LÁTVÁNYOS PROGRAMOKKAL ÜNNEPELTÉK AZ 1848. SZEPTEMBER 29-ÉN VÍVOTT PÁKOZDI CSATA ÉVFORDULÓJÁT, VALAMINT A SZÁRAZFÖLDI HADERŐNEM NAPJÁT.

A Pákozdnál, 1848. szeptember 29-én lezajlott összecsapás sem a méreteit, sem a veszteségeket tekintve nem tartozik a szabadságharc nagy csatái közé, mégis kiemelt helyet foglal el történelmünkben. Vajon ennek mi lehet az oka? Magyarázatot akkor kapunk, ha a 163 évvel ezelőtti történeteket nem stratégiai szempontok alapján, hanem inkább a katonapolitika perspektívájából vizsgálva értékeljük. Pákozdnál ugyanis bebizonyosodott, hogy Batthyány elképzelése életképes: különböző elemekből (a császári-királyi hadsereg magyar alakulataiból, a toborzás útján felállított honvédszázalókból, illetve az egyéb önkéntes csapatokból) létrehozható egy új típusú, ütőképese magyar haderő, amely képes megvédeni az 1848 tavaszán született politikai vívmányokat.

Ezt is szem előtt tartva hívták életre a szervezők (a Katonai Emlékpark Pákozdi,

a programsorozat – melynek dr. Simicskó István, a Honvédelmi Minisztérium parlamenti államtitkára volt a fővédnöke – különböző korok hagyományörző csoportjainak bemutatásával vette kezdetét, majd megemlékezésekkel folytatódott. Utóbbiak keretében felavatták a pákozdi csata magyar fővezérének, a méltatlanul elfeledett Móga János altábornagynak a mellszobrát, illetve megkoszorúzták az 1999-ben elhunyt dr. Gyuricza Béla nyugállományú vezérezredes emléktábláját.

Az ifjabb korosztály is szerephez jutott a honvédfesztiválon: előbb az általános iskolások honvédelmi versenyére került sor Székesfehérváron, majd számháborút ren-

deztek az emlékpark környékén. A rendezvény talán legkülönlegesebb programjára a sukorói református templomban került sor, ahol a 163 évvel ezelőtti ugyanott megtartott sorsdöntő haditanácsra emlékeztek; a templomban ökumenikus imát is celebráltak a szabadságharc hőseire emlékezve.

A hatnapos programsorozat zárásaként ünnepelték meg a szárazföldi haderőnem napját, majd a Honvéd Sportegyesületek Országos Szövetségének rendezésében járóversenyt bonyolítottak le.

Október 4. – a magyar tartalékosok napja

TÍZ ÉVE A HONVÉDELEMÉRT

A MAGYAR TARTALÉKOSOK SZÖVETSÉGE (MATASZ) FENNÁLLÁSÁNAK TIZEDIK ÉVFORDULÓJÁN RENDEZETT ÜNNEPSÉGEN FODOR LAJOS, A HONVÉDELMI MINISZTERIUM KÖZIGAZGATÁSI ÁLLAMTITKÁRA BEJELENTETTE, HOGY A HONVÉDELMI MINISZTER OKTÓBER NEGYEDIKÉT A MAGYAR TARTALÉKOSOK NAPJÁVÁ NYILVÁNÍTOTTA.

A Matasz elnöki tisztét 2009-től betöltő, s most újraválasztott Czuprák Ottó köszöntőjében elmondta: ez a nap történelmi jelentőséggel bír a magyar tartalékos katonák számára, mivel a 2001. július 14-én megalakult szövetség fennállásának tizedik évfordulóját üztálla Kossuth Lajos 1848. október 4-én, Szegeden elmondott toborzóbeszédének 163. évfordulóján ünneplik.

A Matasz önkéntes, civil, közhasznú szövetségként arra szerveződött, hogy összefogja a tartalékos katonákat, szinten tartsa katonai ismereteiket, valamint képviselje őket a tartalékosok nemzetközi szervezeteiben. 2005-ben vállalták azt is, hogy segítséget nyújtanak a Magyar Honvédség képességalapú haderővé válásához. A Matasz külföldön is aktív: tagja a NATO tartalékos tiszti szervezeteit tömörítő szövetségének (CIOR), s kapcsolatban áll a tiszthelyettesek (AESOR) és az egészségügyi tisztek (CIOMR) szövetségével. Czuprák Ottó beszédében rámutatott arra is, hogy a Mataszt egy cél vezérli: a magyar honvédelem elkötelezett, lojális szolgálata a min-

denkori kormány, illetve honvédelmi vezetés elvárásainak megfelelően. Ehhez igazodva újul meg folyamatosan a szövetség profilja is – jelentette ki.

Ezt követően Fodor Lajos, a Honvédelmi Minisztérium (HM) közigazgatási államtitkára szólalt fel.

– Miként hazánk és a Magyar Honvédség, úgy a Matasz is sok változáson ment keresztül az elmúlt évtizedben – fogalmazott az államtitkár –, ám egy dolog változatlan: a kapcsolat a régi bajtársakkal, akiknek élete a honvédség, s ma is aktívan ténykednek a honvédelemért.

A HM mindig számíthatott a Magyar Tartalékosok Szövetségére. Ez az összetartás nem tört meg, a tagok példát mutattak az összes civil társadalmi szervezetnek kezdeményezőkézségségből, aktivitásból és polgári felelősségvállalásból, több ízben bizonyították létjogosultságukat. Fodor Lajos hozzátette: a Matasz megalakulásától az összekötő híd szerepét tölti be a civilek és a katonák között. Szilárd kapocs, amely különösen fontos ma, amikor a honvédség az önkéntesség elvén működik. Tudjuk, hogy tartalék

nélkül nincs haderő, ezért eltökélt szándékunk, hogy a kormányzati ciklus végéig szilárd alapokon álló, jól szervezett és működőképes önkéntes tartalékos rendszert hozunk létre. Az elmúlt éveket tekintve ez a Magyar Honvédség egyik legnagyobb haderő-fejlesztési vállalkozása. Ez adja majd a kisebb, jól felszerelt és jól képzett önkéntes haderő háttérét.

Az államtitkár beszélt arról is, hogy az önkéntes tartalékos rendszernek már megteremtették a jogszabályi háttérét, s megkezdődött a védelmi tartalékos állomány felöltendő honvédelmi dandár létrehozásának előkészítése is. Ezzel párhuzamosan folyik a honvédség új humánstratégiai koncepciójához illeszkedő tartalékos katonai életpályamodell kialakítása; ebben a nagy munkában számíthatnak a Matasz tapasztalatára, szakértelmére. Fodor Lajos bejelentette azt is, hogy Hende Csaba honvédelmi miniszter október negyedikét a magyar tartalékosok napjává nyilvánította.

A honvédség a haza védelmének le-téteményese, de csak akkor tudja feladatát hatékonyan ellátni, ha ezt a civil társadalom is megérti és támogatja. Mindezt dr. Simicskó István, a Honvédelmi Minisztérium parlamenti államtitkára mondta a balatonkenesei honvédüldülőben, a huszadik alkalommal megrendezett katonanemzedéki találkozó második (egyben záró) napján, majd a honvédelmi tárca további erkölcsi és anyagi támogatásáról biztosította a rendezvényt szervező Bajtársi Egyesületek Országos Szövetségét.

Az államtitkár kifejtette: a katonákat a hazaszeretetre épülő hivatásuk köti össze, de ami elsősorban megkülönbözteti őket a

Katonanemzedékek találkozója Balatonkenesén

A BALATONKENESEI HONVÉDÜLDÜLŐ ADOTT OTTHONT NEMRÉG A KATONA-NEMZEDÉKEK IMMÁR HUSZADIK TALÁLKOZÓJÁNAK, MELYET A BAJTÁRSI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE (BEOSZ) SZERVEZETT.

társadalom többi tagjától, az a fegyveres harc megvívásának szakmai tudása. Valamennyi nemzetnek meg kell becsülnie azokat az embereket, akik ilyen hivatást választanak.

– Bizom benne, hogy anyagi lehetőségeink figyelembevételével a lehető legnagyobb mértékben el tudjuk ismerni a je-

lenkor katonáinak munkáját – jelentette ki az államtitkár. Simicskó István beszédében kitért arra is, hogy a BEOSZ meghatározó szerepet tölt be a haza védelmének ügyében, amely – mint fogalmazott – nemzeti ügy. Zárszávában arra kérte a szövetség tagjait: munkájuk során szólítsanak meg minél több civilt, és ismertessék meg velük a haderő működését.

A generációs találkozó első napja is

bővelkedett eseményekben: például ekkor ültették el a Nemzedékek Fáit, a konferenciateremben pedig dr. Benkő Tibor vezérezredes szólalt fel. A Honvéd Vezérkar főnöke elmondta, hogy a honvédelmi tárcanál nemrég bejelentett létszámszökkenést nem érintheti a csapatokat, majd hozzáfűzte: az új humánstratégiai rendszer bevezetése több évtizede húzó-dó problémát fog megoldani.

A BAJTÁRSIASSÁG JEGYÉBEN

Talán nem is lehet ennél szebben, jobban megfogalmazni azt a gondolatot, amelynek jegyében immár generációk óta ápolják országsszerte a különböző háborúkban elesett katonák emlékét. A katonákat, akiket soha sem kérdeztek meg, hogy fel kívánják-e áldozni életüket bármely eszme vagy politikai akarat oltárán, mégis híven teljesítették kötelességüket.

Hósi parcella és sír számtalan településen található, de olyan központi temető, amelyet kizárólag a háborúkban életüket vesztett katonák végső nyughelyül hoztak létre, csak egy van: a kaposvári Hősök temetője.

A temető létrehozásáról 1892-ben döntöttek, amikor a dinamikus fejlődésnek indult városban a meglévő Keleti és

Nyugati mellett a Szigetvári utca végén megnyitották a Déli temetőt, amelybe főleg a donneri városrész halottait temették 1894-től kezdve. A sírkert „katonai” története pedig még az első nagy világégés előtt, 1912-ben kezdődött, amikor a balkáni háború két török hadifoglya elhunyt a tartalék hadikórházban: őket helyezték itt elsőként végső nyugalomra. Az első világháború alatt Balajcza Balázs budapesti népfelkelőt temették el elsőként a Déli temetőben. A háború évei során mintegy ezer-ezeröttszáz hadifogoly dolgozott rendszeresen a városban, közülük egy kórházban elhunyt szerb hadifoglyot búcsúztattak először

itt, katonai tiszteletadás mellett. Ezt követően öt esztendeig egyre csak nőtt a sírok sora a temetőben. A temetéseket közpénzen végezték: barát és ellenség,

Puskás Béla

A HŐSÖK TEMETŐJE

„NEM HAL MEG AZ, KI MILLIÓKRA KÖLTI DÚS ÉLTE KINCSET, ÁMBÁR NAPJA MÚL; HANEM LERÁZVÁN, AMI BENNE FÖLDI, EGY ÉLTETŐ ESZMÉVÉ FINOMUL...”

(ARANY JÁNOS)

Emlékörzők

saját és hadifogoly katoná került egymás mellé, megbékélve a halálban, és fájdalmasan emlékeztetve minden háború értelmetlenségére. A magyar és a szövetséges katonákat vallási hovatartozásuk szerint anyakönyvezték, és 1915-től, a járványveszély miatt, szűk körben temették el. (A hadifoglyoknak ekkor már csak sírgödör jutott.) 1918-ban elkezdték az orosz hadifoglyok hazaszállítását, s itt- tartózkodásuk emlékére 1918. március 3-án obeliszket állítottak a temetőben.

A magyar országgyűlés a háború után, 1924-ben foglalta törvénybe a hőskörről való megemlékezést. „A nemzet soha el nem múló hálája és elismerése jeléül, az élő és jövő nemzedékek örök okulására és hősi halottaink dicsőségére minden esztendő május utolsó vasárnapját nemzeti ünnepé avatja. Ezt az ünnepnapot – mint a Hősök emlékünnepét – a magyar nemzet mindenkor a hősi halottak emlékének szenteli” – állt a törvényben.

1926–1928 között közpénzen rendezték a katonatemetőt: a sírok betonkereteket, a halottak méltó sírköveket kaptak, s ekkor már hivatalosan is a Hősök temetőjének nevezték a Déli temetőt.

Az 1930-as évek elejére Kaposváron is kialakult az ünnep rituáléja: a római katolikus, a református és az evangélikus templomokban istentiszteleteket tartottak, majd a Hősök temetőjében – 1932-től a színházparkban felállított hősi emlékmű előtt – tartottak ünnepséget. A

polgármester falragaszokon hívta fel a város hazafias közönségét, hogy jelenjenek meg az istentiszteleteken és az ünnepségeken, s e napon házaikat nemzeti lobogóval feldíszíteni szíveskedjenek.

A somogyi megyeszékhely abban is egyedülálló, hogy itt található az ország egyetlen olyan temploma, amelyet a hősök emlékének szenteltek. 1932-ben Boldizsár József kanonok, a Jézus Szíve Egyházközség plébánosa akciót indított, hogy a toponári és a pécsi út talál-

Az 1919-es harcokban elesettek emlékműve ma, s egykoron.

Az ország egyetlen, hősöknek szentelt temploma

kozásánál épült templomot ezentúl a Hősök templomának nevezzük, és az esetet Somogy megyei hősök nevét vésék márványtáblára. A javaslat egyetértésre talált Kaposvár hazafias lakossága körében. A Somogyi Újság írta 1932 szeptember 4-én: „A Hősök temploma a háború vérvizatarában elesett, hazájukat szeretők hősök emlékéit hirdeti, azoknak adózik”. A templom belső falára, a falmélyedésekbe, márványtáblákat helyeztek el, és elkezdték az elesett katonák neveinek felvését. (Sajnos pénzhány miatt csak egy tábla készült el.) A következő években a templomtól „hősi stafétát” indítottak, amely a Fő utcán keresztül, a Kossuth-szobrot megkerülve, a Teleki utcán át érte el a vasútállomás előtti téren található célt.

A második világháborúban újabb sírok kerültek a temetőbe: az ismételtlen a városba települt hadikórházban elhunyt nyolc katonát a temető jobboldali szektorában helyezték örök nyugalomra. 1945 után aztán több évtizedes csend borult a Róma-hegy oldalában található temetőre: a városnak ez a része kiesett az emlékezetből. Kevés ember akadt, akinek a lelkiismeret-furdaláson kívül arra is volt energiája, hogy megkísérelje a lehetetlent, és gondozza a temetőt.

Változást csak a rendszerváltás hoz-

zott, s ma már a kaposvári Hősök temetője ismét méltó a hősökhoz, köszönhetően azoknak a lelkes civileknek és katonáknak, akik gondozzák, ápolják.

E tevékenység „zászlóshajója” a Mártyírok és Hősök Közalapítvány. (A közalapítványt Kaposvár Megyei Jogú Város Közgyűlése, a Somogy Megyei Közgyűlés, a Somogyért Egyesület, a Kaposvárért Közalapítvány, a Kaposvári Városszépítő Egyesület, a Somogyi Temetkezési Kft., valamint a Római Katolikus Püspökség hozta létre 1998-ban.)

Megalakulásuk óta hihetetlen mennyiségű munkát végeztek el – derül ki Puskás Béla, a Somogyi Temetkezési Kft. ügyvezető igazgatója, egyben a közalapítvány kuratóriumi tagja tájékoztatásából. E rövid cikkben csak szemezgethetünk ezek között. 2000-ben, a hősök napján emlékművet állítottak a Hősök temploma előtt, minden katonahős emlékére. Hosszas kutatómunkával összegyűjtötték az első és a második világháborúban elesett kaposvári katonák és civilek névsorát: a Hősök temploma falán lévő márványtáblákra felkerült ezeregyszáz új névvel megvalósult a még 1932-ben megfogalmazott nemes szándék. A Hősök temetőjében exhumáltak huszonkilenc méltatlan körülmények között nyugvó katonát, és a temető díszesebb részén

újratemették őket, harminc összetört síremléket pedig újranyáratattak. A HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum Hadisírgondozó Irodájával együttműködve, 2002-ben felavatták a Dunántúl egyetlen, második világháborús központi katonatemetőjét. A Somogyi Temetkezési Kft. segítségével az Inke községelemetett tizenhét orosz katoná földi maradványait exhumálták, majd a Keleti temető kegyeleti parcellájában helyezték örök nyugalomra. Ugyancsak exhumálták a Keleti temetőben nyugvó ötvenkilenc, második világháborús magyar katonát, és újratemették őket a Hősök temetőjében. A közalapítvány minden évben megemlékezik a doni katasztrófában elhunyt katonákról, sírjaikat rendszeresen kutatja és látogatja is az egykori hadművelési területen. S mi sem természetesebb, mondja végezetül Puskás Béla, minthogy e kegyeleti tevékenység egy részét – együttműködési megállapodás alapján – a városban állomásozó MH 64. Boconádi Szabó József Logisztikai Ezredrel közösen végzik. A katonák az ünnepségek, megemlékezések „katonai háttérnek” (díszzörség, zenekar) biztosítása mellett rendszeresen részt vesznek a temető gondozásában, karbantartásában is.

(Forrás: Somogyi Hírlap)

A két török hadifogoly ideén felújított síremléke. (Háttérben az orosz hadifoglyokra emlékeztető obeliszk.)

Csaknem lehetetlen vállalkozás felsorolni a múlt nagy bajnokainak csodálatosabbnál csodálatosabb eredményeit. Hiszen ha csak – a teljesség igénye nélkül – Papp Bertalan, Kárpáti Rudolf, Nébald György, Jánosi Zsuzsa, Stefanek Gertrúd vagy éppen Nagy Tímea nevét említjük, máris egy hatalmas, kétajtós vitrint tudnánk megtölteni érmeikkel és serlegeikkel. A képzeletbeli vitrin mellett egyébként a valóságos ereklyeszekrény is ha-

marosan tele lesz a jelenkor vívóinak szép gyűjteményével: a Honvéd egészen impozáns vívócsarnokába belépve Csampa Zsolt, a szakosztály elnöke és Knapek Edina, a szakosztály-igazgató ugyanis éppen erről beszélgetnek. No meg persze a látogatásunk előtt néhány nappal befejeződött olaszországi vívó-világbajnokságról, ahol a piros-fehér csapat... No, de ne én fejezzem be a mondatot. Értékeljük inkább az olimpiára történő kvalifikáció szempontjából nagyon fontos versenyen a szereplést maguk az érintettek.

FELEMÁS VB-SZEREPLÉS

Imre Géza, a párbajtőr nemzetközileg is meghatározó alakja vegyes érzelmeket táplál a világbajnoksággal kapcsolatban. Azt mondja, hogy a verseny előtt aláírta volna egyéni hatodik helyezését, de evés közben jön meg az étvágy, utólag tehát úgy látja: jó lett volna azért legalább a harmadik helyen végezni.

– A negyedöntőben sajnos teljesen váratlanul begöresült a kezem. Korábban is történt már ilyen, de akkor legalább voltak a göresnek előjelei és fel-

tudtam rá készülni. Ezzel aztán el is úszott az esélyem, hogy a hazai pályán szereplő, ráadásul jó formában lévő olasz versenyzőt legyőzzem – világít rá a vereség okára.

A csapatversenyben elért ezüstéremre viszont már mosolyogva emlékszik vissza, ugyanis a döntőig nagyon figyelmeztetett és olajozottan működött a gépezet, mindenkit nagy fölénnyel győztek le. Az üzbégeket 45–27-re, a venezuelaiakat 45–23-ra, a negyedöntőben a kínaiakat 45–37-re, az elődöntőben pedig 45–23-ra verték a svájciakat: a túsoránnyokból jól látható, hogy a legtöbb ellenfélnek gyakorlatilag köze nem volt a meccshez. A döntőben aztán jött a régi rivális, a címvédő francia csapat, akikről 45–37-re kikaptak. Ellenük ál-

lítólag nem szeret vívni – és nem is nagyon tudott győzni – az utóbbi időben a három honvédos vívóval (Imre Géza mellett Boczkó Gábor és Somfai Péter) felálló válogatott. Most legalább megszorítottuk őket – fűzi hozzá azért bizakodva Imre Géza.

Azt viszont már az edzője, és egyben a szakosztály párbajtőr feygvornemének vezetőedzője, Dancsházy-Nagy Tamás meséli el, hogy Imre Géza azért a világbajnokságon végrehajtott még egy nagy feyvertényt, megtalálta ugyanis eddigi mumusának, Ronan Gustinnak a gyenge pontjait. Miután, ahogyan a szakzsargonban mondják, megérezte az el-

Csampa Zsolt

Szakosztálymustra: vívás

KIVÍNTÁK AZ ELISMERÉST

A CÍMET MINDEN TEKINTETBEN TESSÉK SZÓ SZERINT ÉRTENI, MERT A BUDAPESTI HONVÉD SE VÍVÓSZAKOSZTÁLYÁNAK EGYKORI ÉS JELENLEGI TAGJAI MIND HAZAI, MIND PEDIG VILÁGVISZONYLATBAN TÖBB ÉVTIZEDE A LEGMAGASABB SZINTEN TELJESÍTENEK A PÁSTON, LEGYEN SZÓ TÖRRŐL, PÁRBAJTŐRRŐL, VAGY A MÚLTAT TEKINTVE KARDRÓL.

lenfelet, onnantól kezdve sorba adta neki a tusokat. Aztán a mester rátér többi tanítványának teljesítményére is, és elmondja, hogy Takács Emesét sajnos bokasérülése hátráltatta a világbajnokságon. Boczkó Gábor pedig – aki szintén meghatározó versenyzője a nemzetközi vívásnak és sok dicsőséget hozott már hazánknak – egész egyszerűen úgymond „nem tudta elkapni” az egyéni versenynapot. De mielőtt még az ellenfelek hátrádnának, szögezzük le: ez azért nem lesz mindig így...

OLIMPIA? ELŐSZÖR JUSSUNK KI!

Amikor a közelgő olimpiáról érdeklődöm, akkor szinte minden érintett azt vája rá: először ki kell jutni! A kvalifikáció most roppant nehéz és sajnos az ötkarikás játékok sajátos rotációs

rendszere miatt a férfi párbajtőrben Londonban nem rendeznek csapatversenyt, pedig mint a fentebb írtakból is látható, ott komoly esélyeink lennének az aranyérem megszerzésére. Ráadásul a férfiaknál egyéniben is csak két versenyző juthat ki országunként. Csampa Zsolt szerint a csapatok közül, az előrejelzések alapján a kijutásra a két honvéddal (Knapek Edina és Varga Gabriella) felálló női törccsapatnak van reális esélye, ami pedig a női párbajtőr- és a férfi kardcsapatot illeti, még semmi sem dől el. (A női párbajtőr-válogatottban egyébként Takács Emese és Békefi Edina képviselik a Honvédot.)

Imre Géza fejszólva jegyzi meg: őt már kezdi zavarni, hogy mindenki biztosra veszi az olimpiai szereplését.

– Szoros a mezőny, sok a jó vívó és van még négy verseny, ahol sok-sok

pontot lehet szerezni. A legjobb tizenegyben kell lenni ahhoz, hogy valaki kijusson, de a jelenlegi világranglista első harminc helyezettjéből bárki tud versenyt nyerni. A párbajtőr egyébként is a meglepetések fegyverneme, szóval bármi lehet, a helyzet versenyről-versenyre változik. Még meg sem mertem nézni a felkészülési programot, csakis a még hátralévő négy kvalifikációs verseny foglalkoztat – mondja.

Dancsházy-Nagy Tamás már optimistább: az ő elgondolása, hitvallása szerint nem az a cél, hogy a sportolók kijussanak, hanem az, hogy ha kijutottak, akkor minél jobban szerepeljenek. Meglátása szerint Imre Gézának és Boczkó Gábornak csakis egyetlen célja lehet az olimpián, nevezetesen az, hogy bajnokok legyenek. Az edző szerint ez megfelelő mentális és fizikai felkészítés után

Dancsházy-Nagy Tamás

az ő képességeiket tekintve sikerülhet is – persze sajnos csak az egyiküknek...

KARD NINGS, DE LESZ

Persze a Honvédban nem csupán él-sportolók vívnak. Knapek Edina, aki jelenleg az aktív versenyzés mellett a szakosztály-igazgatói pozíciót is betölti, elmondta, hogy jelenleg 166 versenyzőjük van, közülük is nagyon sok a fiatal. A fegyvernemek megoszlását tekintve, sokkal több a töröző, ez pedig részben azért van így, mert a szakosztályba januárban beolvadt a Csata DSE, amely korábban a Honvéd utánpótlás-nevelő egyesülete volt.

Sajnos kardozókat anyagi okok miatt

hiába is keresnék a vívóteremben, mert a klub a Honvédelmi Minisztérium támogatása ellenére sem engedheti meg magának, hogy három fegyvernemet működtessen. Csampa Zsoltnak persze célja, hogy a közeli jövőben ismét honvédos kardozóknak tapsolhasson a közönség. Mint mondja: a Honvéd nem lehet meg kard nélkül. Az elnök azt is elmesélte, hogy amikor tavaly nyáron felkérték őt, hogy dr. Móna István után váljalja el az elnöki pozíciót, nagyon jól felépített rendszert örökölt, amelyen azonban némiképpen változtatni kellett.

– Kineveztem például két fegyvernemi vezetőt. Az egyik Dancsházy-Nagy Tamás, akit a vívás berkein belül mindenhol elismernek. Bízom benne, hogy egyszer még szövetségi kapitány is lehet, mert a képességei megvannak hozzá, mindenki elmentálja a közös hangot. A tör szakágban pedig Knapek Edina edzője, Bernáth Zoltán tölti be ezt a posztot. Az utánpótlás vezetőedzője a nemrég hozzánk igazolt Kovács Edit, aki fantasztikus dolgokat képes elérni a

Érdekesség, hogy a Honvéd (és a magyar válogatott) két meghatározó vívója sem teljesen tudatosan választotta annak idején a vívást. Knapek Edina és Imre Géza is sokféle sportágat kipróbáltak, mielőtt végleg lehangonyoztak volna a vívóteremben. Előbbi több diáktársával egyetemben jelenlegi edzője, Bernáth Zoltán választotta ki, mint alkalmas jelöltet, de neki nem nagyon akaródzott menni. Csakis a többiek miatt látogatott el végül az első

edzésre. Aztán amikor rögtön a kezébe adták a tört, a vívóruhát és a maszkot, és azon melegében pástra léphetett, azonnal beleszeretett fegyvernemébe. Imre Géza az úszás és a tenisz sikertelensége után került a pástra. Mint meséli, az iskolája melletti házat éppen tatarozták, és többek között egy vívásra felhívó plakáttal takarták el a munkálatokat. Édesanyja kérdezte: van-e kedve kipróbálni ezt is? Volt. Legelső edzője ügyesnek találta, ott ragadt...

gyerekekkel, és biztató a jövőre nézve, hogy már most vannak jelentős eredményeink – fogalmaz az elnök. Aztán hozzáteszi, hogy a hazai vívószövetség társadalmi kapcsolatokért felelős alelnökéként nagyon fontos számára a többi szakosztályelnökkel folytatott folyamatos szakmai párbeszéd. Úgy látja, hogy a szövetségben bizonyos szakmai szempontokat erősebben kell képviselni, és ennek érdekében akár konfliktusokat is fel kell vállalnia. Ráadásul Csampa Zsolt, mint az Országgyűlés honvédelmi és rendészeti bizottságának alelnöke, a honvédelem ügye és a honvédség iránti elkötelezettségéből fakadóan, folyamatosan keresi a szakosztály és a haderő közötti együttműködés lehetőségeit.

– Körvonalazódik egy olyan megállapodás, amely szerint a szakosztály él-sportolói részben az MH Keeskeméti Repülőkórházban készülhetnek fel az olimpiára. Ott ugyanis szimulálni tudják a londoni klimatikus viszonyokat is. Különben ez nem újdonság, a nyolcvanas években volt már rá példa, hogy birkózók éltek ezzel a lehetőséggel, aztán érmet éremre halmoztak...

Mit lehet ehhez hozzátenni? Talán annyit: reméljük, hogy a történelem ismétlni fogja önmagát, de zúttal nem a szőnyegen, hanem a páston.

HAZÁMAT SZOLGÁLOM

Központi ünnepség a Stefánia-palotában

NEMZETI ÜNNEPÜNK – OKTÓBER 23. – ALKALMÁBÓL A HONVÉDELMI MINISZTERIUMBAN ÉS A MAGYAR HONVÉDSÉG SZERVEZETEINÉL, ALAKULATAINÁL ÜNNEPI ÁLLOMÁNYGYŰLÉSEKEN TISZTELETT EMLÉKEZTEK AZ 1956-OS FORRADALOM ÉS SZABADSÁGHARC HŐSEIRE. AZ ÜNNEP ALKALMÁBÓL TÁBORNOKI KINEVEZÉSEKRE, KITÜNTETÉSEK, ELISMERÉSEK ÁTADÁSÁRA IS SOR KERÜLT.

A Magyar Köztársaság elnöke – a honvédelmi miniszter előterjesztésére – nemzeti ünnepünk alkalmából,

2011. október 23-ai hatállyal dandártábornokká nevezte ki

Siposs Emő Péter ezredest, a Honvéd Vezérkar Haderő-tervezési Csoportfőnökségének csoportfőnökét, Korom Ferenc ezredest, a Honvéd Vezérkar Hadművelési Csoportfőnökségének csoportfőnökét, Szpisják József memők ezredest, a Honvédelmi Minisztérium tervezési és koordinációs főosztályának vezetőjét;

november elsejei hatállyal dandártábornokká nevezte ki

Sáfár Albert ezredest, a Magyar Honvédség Összhaderőnemi Parancsnokság Légierő Hadművelési és Képzési Főnökségének főnökét.

A Magyar Köztársaság elnöke – a honvédelmi miniszter előterjesztésére – felelős vezetői beosztásában Magyarország soros EU-elnökségi feladatainak ellátása során nyújtott kimagasló tevékenysége elismeréséül, nemzeti ünnepünk, október 23-án alkalmából a

A Magyar Honvédség új tábornokai a köztársasági elnök és a honvédelmi miniszter társaságában

Magyar Köztársasági Érdemrend tisztii kereszt polgári tagozatát

adományozta Siklósi Péternek, a HM védelempolitikáért és védelmi tervezésért felelős helyettes államtitkárnak.

A Magyar Köztársaság honvédelmi minisztere – a társadalmi szervezetek és a nyugállományúak klubjai elnökségeinek, vezetőségeinek kezdeményezésére, figyelemmel a honvéde-

lem ügye érdekében huzamos ideje végzett kiemelkedő tevékenységére, nemzeti ünnepünk, október 23-án alkalmából –

I. osztályú Honvédelemért Kitüntető Címet adományozott Hudák Katalinnak, a HM Ei. Zrt. vezérigazgató-helyettesének, Magyar Anna országgyűlési képviselőnek, a Csongrád Megyei Közigyelés és a Megyei Védelmi Bizottság elnökének;

II. osztályú Honvédelemért Kitüntető Címet adományozott dr. Bartos Georjánának, a Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal főjegyzőjének, a Megyei Védelmi Bizottság elnökhe-

Siklósi Péter a köztársasági elnöktől vette át kitüntetését

lyettesnek; Radványi Ildikónak, a Felső-Tisza Vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság szakaszművelés vezetőjének, Toldi Tamásnak, Devescer polgármesterének, a helyi védelmi bizottság elnökének;

III. osztályú Honvédelemért Kitüntető Címet adományozott Kovács Lászlónak, Devescer alpolgármesterének; az

Aranykor Kitüntető Cím ezüst fokozatát adományozta Kálmán Ferenc nyugállományú dandártábornoknak, a Fejér Megyei Honvéd Nyugállományúak Klubja, vezetőségi tagjának; az

Aranykor Kitüntető Cím bronz fokozatát adományozta Somogyi Vilmos nyugállományú törzsszázászlósnak, a Mosonmagyaróvári Nyugállományúak Egyesülete vezetőségi tagjának; **emléktárgyat**

adományozott Juhász János nyugállományú alezredesnek, a Magyar Tartalékosok Szövetsége Veszprém megyei elnökének, dr. Kun László címzetes főjegyzőnek, a Vas Megyei Védelmi Bizottság elnökhelyettesének.

A honvédelmi miniszter a 2011. szeptember 14-én végrehajtott kiképzési repülés közben bekövetkezett veszélyhelyzetben tanúsított kiemelkedő helyállása és példaeértékű bátorsága elismeréséül

Hazáért Kitüntető Címet

adományozta Szili Sándor őrnagynak és Beller Balázs századosnak.

Előjáró parancsnokai javaslatára, beosztásában huzamos időn át végzett kiemelkedő munkája elismeréséül, nemzeti ünnepünk, október 23-án alkalmából a honvédelmi miniszter

Babérkoszorúval Ékesített Szolgálati Érdemjelet adományozott Bartha László ezredesnek, Birinyi István ezredesnek, Bozóki János memők ezredesnek, Hajdu Gábor memők ezredesnek, Bozsákovics László alezredesnek, dr. Juhász László alezredesnek, dr. Kavas László okleveles memők alezredesnek, Bódi Imre törzsszázászlósnak és Fodor József törzsszázászlósnak.

Szolgálati Érdemjel arany fokozatát

adományozta Both Ferenc Aурél ezredesnek, dr. Bárkányi Rita orvos alezredesnek, Csihmadia Sándorné alezredesnek,

Gyenes Gábor alezredesnek, Szombati Zoltánné alezredesnek, Murár Zoltán őrnagynak, dr. Szabó Attila őrnagynak, Theobald Krisztián Gábor őrnagynak, Gillicze Andor János századosnak, dr. Keresztes Imréné századosnak, Petrucz Lászlóné századosnak, valamint Fuih Csaba zászlósnak.

Szolgálati Érdemjel ezüst fokozatát

adományozta Bátor Ferenc memők alezredesnek, Fricz István memők alezredesnek, Bucsanszky Zoltán László memők őrnagynak, dr. Herczeg Andrea őrnagynak, Káli Norbert őrnagynak, Bakai Zsolt zászlósnak, Novodomzsky János András zászlósnak, Füzesi Zoltán főtorzsrőrmesternek és Pető Mihály főtorzsrőrmesternek.

Szolgálati Érdemjel bronz fokozatát

adományozta dr. Bartalis Éva szerződéses orvos alezredesnek, dr. Földesi János orvos alezredesnek, Válcózy Gyula őrnagynak, Kovács Gábor Attila századosnak, Bánfi Zsuzsanna főhadnagynak, Kovács Viktor főhadnagynak, Palotás Levente főhadnagynak, Marton András memők hadnagynak, Darvasiné Kiss Csilla zászlósnak, Harangozó Kornél zászlósnak, Molnár Viktória zászlósnak, Tigyi István Zsolt zászlósnak, Ihászné Gece Judit főtorzsrőrmesternek, valamint Magyar Tibor főtorzsrőrmesternek.

Előjárói javaslatára, beosztásában huzamos időn át végzett kiemelkedő munkája elismeréséül, a honvédelmi miniszter

I. osztályú Honvédelemért Kitüntető Címet adományozott Bárány Sándornak, Csöke Zsoltának, Krajcsovic Istvánnak,

Maléter Pál-emlékérmeket is átadtak a mártír honvédelmi miniszter özvegye, Gyenes Judit jelenlétében.

dr. Lakatos Zsuzsannának, Mikus Gyulánának, Págány Istvánnak és Róka Erikának.

II. osztályú Honvédelemért Kitüntető Címet adományozott Budán Zoltánnak, Kiss Zsoltnak, dr. Lencsés Zoltánnak, Máté Gyulának, Moor Sándor Jenőnek, Németh Gergelynek, Novoszl Attilának, Szederi Jánosnak, valamint Urbán Györgynek.

III. osztályú Honvédelemért Kitüntető Címet adományozott dr. Alföldi Edit Veronikának, Bada Olivának, Benke Istvánnak, Bogár Józsefnek, Brazlik Jánosnak, Gyimesi Péternek és Ruszka Lászlónak.

Októberi keresztretjérvényjártékunk megfejtései: Nagy Szulejmirán, horvát bán, Bécs, Somlyó, Babócsa, Csáktornya. Nyertesünk: Szűcs István. A nyereményt postán küldjük el.

HADSEREG ÉS FEGYVEREK 1956

A Zrínyi Média a hős eleink emléke előtti tisztelgés jegyében – a nándorfehérvári diadal 555., valamint az 1956-os forradalom és szabadságharc 55. évfordulója alkalmából – új könyveket jelentetett meg.

Az egyik – a Hadsereg és fegyverek 1956 című kötet – Horváth Miklós hadtörténész és Kovács Vilmos ezredes, a Hadtörténeti Intézet és Múzeum parancsnoka, közös alkotása. A legújabb kutatások során feltárt, és ebben a kötetben először publikált források alapján az olvasó megismerheti a Magyar Néphadsereg korabeli fontosabb feladatait és belső konfliktusait, a karhatalmi célú alkalmazás intézményrendszerét, a hadsereg és más erőszakszervezetek közötti „munkamegosztás” jellemzőit, a szovjet csapatok magyarországi bevetésével kapcsolatos döntések körülményeit, illetve a felkelő-szabadságharcos és más fegyveres csoportok, valamint a nemzetőrség tevékenységének fontosabb mozzanatait.

A kötet egyik legfőbb újdonsága, hogy egyedülálló módon és mélységben mutatja be a forradalom és szabadságharc során alkalmazott fegyverzetet és a fontosabb haditechnikai eszközöket.

(A Hadsereg és fegyverek 1956 című kötet online is „fellapozható” a honvedelem.hu digitális könyvtárban.)

Ára: 4500 Ft

NÁNDORFEHÉRVÁRTÓL A CORVIN KÖZIG

A Zrínyi Média magyar nyelvű kötete hazánk EU-elnöksége alkalmából angol nyelvű változatban (From the Noon Bell to the Lads of Pest – A déli harangszótól a pesti srácokig) már megjelent. Az új kiadás is méltán számít az olvasó megkülönböztetett figyelmére. Íme, bizonyoságul egy kis kedvescsináló a könyv előszava alapján.

A magyar történelemben vetett hitünk nélkül nem lehet megérteni, hogy az egész Európát megvédő Magyarország a Duna-parti Nándorfehérváron 1456-ban, majd éppen ötszáz évvel később, 1956-ban egy másik Duna-parti városban, Budapesten, hogyan hozott áldozatot egy emberibb világért.

1456-ban – akkor már fél évezrede a kontinens szerves részeként – hazánk hősiessé védte meg Nándorfehérvárnál Európát a szultán hatalmas seregével szemben. Ötszáz évvel ezután, 1956 őszén a magyarok egy elnyomó és brutális kommunista rezsim ellen fogtak fegyvert. Ezúttal a győzelem esélye nélkül küzdve vették fel a harcot „a pesti srácok” Budapest utcáin a forradalom eltiprására érkező szovjet csapatokkal...

(A kötet magyar nyelvű változata is letölthető a honvedelem.hu digitális könyvtárából.)

Ára: 3000 Ft

